Массо а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

КIиранди
22
март
№ 24 (2236)
1959 шу
Мах 20 кеп.

Мехкдаьттани газовойн промышленноста болхлошта Социалистически Къахьегама Турпала цIи яларах дола

СССР-а Лакхехьарча Совета Президима

УКАЗ

Мехкдаьттани газовойн промышленность дегIайоалаеш тIехдаьнна дика толамаш дахарахи хьинар долаш къахьегарахи Ленина ордени «Серп и молот» яха дошо медальи а луш Социалистически Къахьегама Турпала цIи лойла:

1. **Абасов** Курбан Авас Кули оглена — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста «Гюргяннефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен № 1 йолча бурув деттача контоpан участка начальника.

2. **Авдошин** Алексей Герасимовича — Оренбургски совнархоза «Оренбургнефеторазведка» яхача треста № 1 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

3. **Аллаяров** Ричард Хайрулловича — Башкирски совнархоза «Туймазабурнефть» яхача треста № 2 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

4. **Байрамов** Муса Худа Керим оглена — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министерствон «Ленинефть» яхача мехкдаьттан промыслови управлене № 8 йолча мехкдаьттан промысла заведующена.

5. **Беляев** Иван Кузьмича — Харьковски совнархоза «Укрнефтегазразведка» яхача треста № 2 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

6. **Валиев** Курбан Агаповича — Татарски совнархоза «Альметьевнефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен № 3 йолча мехкдаьттан промысла мехкдаьтта доаккхача мастера.

7. **Васильев** Андрей Ефремовича — Куйбышевски совнархоза № 2 йолча бурув деттача балхий треста бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

8. **Вахрокин** Сергей Семеновича — Куйбышевски совнархоза «Ставропольнефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен № 2 йолча промысла мехкдаьтта доаккхача оператора.

9. **Гаврилин** Валентин Михайловича — Сталинградски совнархоза «Сталинграднефтегазразведка» яхача треста тохкамаш деш бурув деттача Фроловски конторан бурув тохача мастера.

10. **Гайфуллин** Миниахмет Зиниятовича — Башкирски совнархоза «Ишимбайнефть» яхача мехкдаьттан промысла упраленен бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

11. **Геончаев** Мелик Абас оглена — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министерствон «Азморнефтьразведка» яхача треста № 1 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

12. **Гимазов** Мугалим Миньязовича — Татарски совнархоза «Татбурнефть» яхача треста № 4 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

13. **Гринь** Михаил Петровича — Татарски совнархоза «Альметьевбурнефть» яхача треста № 3 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

14. **Губайдуллин** Ахат Шарифулловича — Татарски совнархоза «Татнефтегазразведка» яхача треста Альматьевски тохкама бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

15. **Ишанов** Иван Васильевича — Сталинградски совнархоза «Сталинграднефтегазразведка» яхача треста Коробковски тохкама бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

16. **Керимов** Юсиф Ханкиши оглена — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министерствон «Гюргяннефть» яхача мехкдаьттан промыслови Управленен № 1 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

17. **Каверочкин** Михаил Павловича (венначул тIехьагIа) — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министрествон «Гюргяннефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен № 2 йолча бурув деттача конторан бурув тохаш хиннача мастера.

18. **Кобышев** Федор Кирилловича — Саратовски совнархоза Песчано-Уметски бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

19. **Коваль** Нестер Антоновича — Куйбышевски совнархоза «Чапаевскнефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен бурув деттача конторан бурильщика.

20. **Косиков** Петр Макеевича — Иркутски совнархоза завода футеровщик волча болхлочоа.

21. **Кропачев** Михаил Яковлевича — Пермски совнархоза Полазнински мехкдаьттан промыслови управленен турбинни бурув деттача Полазнински конторан бурув тохача мастера.

22. **Лихачев** Генрих Алексеевича — Коми совнархоза «Печернефтегазразведка» яхача треста тохкама бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

23. **Мамедов** Бахтияр Мамед Рза оглена — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министерствон «Гоpгуннефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен начальника.

24. **Мадраншина** Ляйла Ханиповна — Башкирски совнархоза «Туймазонефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен № 5 йолча промысла оператора.

25. **Махутов** Абилгазима — Гурьевски совнархоза Кулсарински тохкама бурув деттача конторан «Буракуль» яхача нефтеразведкан бурильщика.

26. **Мерза** Баба Апталыб оглена — Азербайджански мехкдаьттан промышленноста Министерствон Ново-бакински нефтеперерабатывающи завода вокххагIа волча оператора.

27. **Михайлов** Николай Ивановича — Станиславски совнархоза Стрыйски укрупненни газопромысла газови скважинашта ремонт еча бригадан бригадира.

28. **Муратов** Гайнутдин Габдрахмановича — Башкирски совнархоза Ново-Уфимски нефтеперерабатывающи завода вокххагIа волча оператора.

29. **Муратов** Жаудат Латыповича — Сахалински совнархоза «Сахалиннефть» яхача объединен «Дальнефтеразведка» яхача треста «Малое сабо» яхача нефтеразведкан бурув тохача мастера.

30. **Нетесанов** Василий Ивановича — Оренбургски совнархоза Чкалова цIерах йолча Орски нефтеперерабатывающи завода вокххагIа волча оператора.

31. **Олейников** Иван Денисовича — Нохч-ГIалгIай совнархоза «Грознефтеразведкан» треста чоалханорча балхий вокххагIа волча мастера.

32. **Пугачев** Иван Васильевича — Нохч-ГIалгIай совнархоза Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода каталитически крекинга установкан начальника.

33. **Раджапов** Мамалатыпа — Ферганскi совнархоза «Чимион» яхача мехкдаьттан промысла мехкдаьтта доаккхача комплексни бригадан мастера.

34. **Догожинский** Федор Федоровича — Куйбышевски совнархоза «Куйбышевнефтеразведка» яхача треста геолого-разведкан конторан структурно-поисков́и бурув деттача партен начальника.

35. **Саенко** Дмитрий Ивановича — Харьковски совнархоза Шебелински бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

36. **Сантылов** Иван Павловича — Саратовски совнархоза Кирова цIерах йолча нефтеперерабатывающи завода цеха начальника.

37. **Сизов** Дмитрий Ивановича — Московски нефтеперерабатывающи завода цеха начальника.

38. **Сирикин** Иван Федоровича — Ставропольски совнархоза Ставропольски мехкдаьттан промыслови управленен Новогрозненски бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

39. **Стрельченко** Иван Ивановича — Краснодарски совнархоза «Приазовнефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен бурув деттача конторан бурильщика.

40. **Темирханов** Гаджи Али Мурадовича — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста министерствон «Ширваннефть» яхача мехкдаьттан промыслови управленен бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

41. **Тимченко** Александр Григорьевича — Татарски совнархоза «Татбурнефть» яхача треста вышкомонтажни конторан бригадира.

42. **Удаев** Сатлыка — Туркменски совнархоза «Туркменбурнефть» яхача треста № 2 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

43. **Ульныров** Владимир Васильевича — Коми совнархоза «Войвожнефтегазразведка» яхача треста № 2 йолча бурув деттача конторан бурув тохача мастера.

44. **Шаймухаметов** Муфтахутдин Бадретдиновича — Башкирски совнархоза Уфимски нефтеперерабатывающи завода вокххагIа волча оператора.

45. **Шунюров** Закир Рахулла оглена — Азербайджански ССР-а мехкдаьттан промышленноста Министерствон Вано Стуруа цIерах йолча Бакински крекинг-завода № 1 йолча цеха установкан начальника.

СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатель К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

19 марта 1959 ш.
Москва, Кремль.

СССР Лакхехьарча Совета Президиуме

Мехкдаьттани газовойн промышленность дегIайсалаеш толамаш дахарах СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо мехкдаьттани газовойн промышленноста 2754 болхлочоа, хьалхе лелаеча наха, инженерно-технически болхлошта, партийни, профсоюзни, комсомольски организацей болхлошта СССР-а орденаши медалаши еннай.

Ленина орден 188 сага, Къахьегама Щеча Байракха орден 640 сага, «Знак почета» яха орден 1046 сага, «За трудовую доблесть» яха медаль 424 сага, «За трудовое отличие» яха медаль 456 сага еннай.

Советски Союза правительственни делегаци Индера Москве цIаяр

20-ча марта Делера Москве цIаера Советски Союза правительственни делегаци — СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума член А. А. Андреев (делегацена керте латтар), СССР-а Лакхехьарча Совета Къамий Совета кхыча мехкашцарча гIулакхий комиссен председатель Н. А. Мухитдинов, Грузински ССР-а Министрий Совета Председатела хьалхара заместительи кхыча мехкашцарча гIулакхий Министри вола М. И. Кучава. СССР-а Министрий Совета Арахьарча Экономически бувзамий делегаци.

Паччахьалкхен комитета член А. Г. Шереметьев, СССР-а МИД-а Къулбехьен — Малхбоален Азен мехкий отдела заведующи В. И. Лихачев.

Паччахьалкхен официальни визитах Инден правительство кхайка яха цига диъ кIира гаргга хилар (ТАСС)

БОАХАМ БОВЗАШ ДЕ ДЕЗА ДОАЛ

Iалаьмате чIоагIа дог айдаларца тIа а ийцар къоабал а йир советски наха ССКП XXI-ча съезда исторически решенеш, цар хьагойт уж кхоачашъе шоаш кийча хилар.

Доккхий а бехктоккхаме а декхараш да вай республикерча къахьегамхоша шоашта тIаийцараш. Промышленноста, транспорта, гIишлошъеча организацей болхлошеи гIулаккхерча нахеи 1959 шерара план ханал хьалхагIа кхоачашъяра социалистически яхье а баьнна, дош деннад шера йола паччахьалкхен план 25 декабре кхоачашъе, къахьегама овсарле лакхъяра задани 2 процентал кIезигагIа йоацаш, арахецача ерригача товарни продукцега дIабоца мах чухьнахьа баккхара задани 1 процентал кIезигагIа йоацаш тIехкхоачашъе.

Нах чубаха цIеноши культурая вахара объекташи хьалъяра план 15-ча декабре кхоачашъе.

Иштта доккхий да юрта боахама къахьегамхоша тIаийца декхараш а.

Колхозашкеи совхозашкеи валовi ялат даккхар 1,3-зза лакхде, пачча хьалкхента 100 эзар тонн ялат дохка.

ХIара гектара тIара баьца дааpаш 117 центнер, коартолаш 80 центнер, комсаш 80, сомаш 40 центнер яккха. Укх шера бIаьстийи гурахьеи 3643 гектар сомий бешамаши 3694 гектар комсаши дIайогIа.

Республикан колхозашкеи совхозашкеи дулх доаккхилга 2,2-зза, шура — 1,3-зза, фуаш 1,5-зза лакхде.

ХIанз партийни организацей балха юкъе кертера дар да уж декхараш кхоачашделга вIашагIдоллар, цу гIулакха шоай деррига низаш, балха говзал, хьакъал дIадалар. Хоьш да ворхI шерара план низкъала йоацаш кхоачашъе еррига торонаш йолаш оттаьлга. ХIаьта а моллагIа а план, къаьстта семилетка санна йола Iалаьмате йоккха план кхоачашъелга атта гIулакх дац, из кхоачашъяро дIадех советски наьха деррига низаш тIадахийтар.

Цунца дийзза боккха лоархIам болаш да боахам а культура а дIахо дегIайоалаяра партийни организацеша доал делга кхы тIа а тоадар. Хьалхашка латта декхараш чоалханегIа а халагIа а ме хул дикагIа де деза деш дола доал. ТIеххьарча шерашка кулгалдеш йола кадраш лоархIам болаш дегIаьхкай, царна кIоаргагIа йовз промышленноста а юртбоахама а экономика, наха юкъе политически а организаторски а болх бара йоккха опыт Iомаяьй цар. ХIаьта а цу тIа саца йиш яц: кердача декхараша кулгалдеча кадрашта хьалхашка керда кхы а доккхагIа дола декхарша оттаду.

Цудухьа партийни организацеша эггара хьалха де дезар да — цар ерригача тороний лоархIам а баь къахьегамхой хIара коллектива хьалхашка латта декхар белгалделга. Уж белгалдаь хила деза предприятей, колхозий ворхI шерарча планаш тIа, къахьегамхоша тIаийцача декхараш тIа. ХIаьта из а ах гIулакх мара дац. ЛоархIамегIа дар да планаши тIаийца декхараши кхоачаш а тIеххоачаш а делга Iалашдар, уж кхоачашдарна наха юкъера беррига политически а организаторски а болх тIахьожабар. Керттера декхар да семилеткан хьалхарча шерара план толамца кхоачашъяр. Производственни планаши социалистически декхараши хIара денна, хIара бетта, хIара квартале кхоачашде деза. Хьаэцаргда вай хьайбай продукташ, къаьстта дулх даккхар лакхдара декхараш. Уж кхоачашделга хIанзэе а вIашагI ца долло гIулакх хургдац. Шура, даьтта, дулх — даккхар лакхделга — из эггара хьалха хьайбашта дика доакъар Iалашделга да, ховча тайпара вай республике къаьстта дикагIа дола доакъар хьажкIаш я. ХIанзэе а цу гIулакха нах кийчбаь хьажкIаш мишта лелае еза уж Iомабаь, дIаде фуи, механизмаши кийчъяь еце, кхашка удобренеш йийхка еце шортта доакъар Iалашделга вIаштIехьа дарнац, тIаккха хьайбай продукташ дукхагIа яхара декхар кхоачаш а дулургдац. Иштта да моллагIа яле а кхыйола планаш кхоачашъелга а. Тахан гIулакх дохадича — кхоанара болх чоалхане боал: шера де лаьрхIар кхоачаш ца дича тIехьа тIайоагIача ханара гIулакх дохара кхерам хул.

Партийни организацеша шоай беррига болх бе беза моллагIа гIулакх а кхоачащер нах, къахьегамхой болга ховш. Цудухьа кадраш лахара а, дIанийсъяра а, хьалхеяра а дешашта къаьстта теркам тIабахийта беза.

Веденски районерча Чапаева цIерах йола колхоз дуккхача хана балха тIехьаюсаш яр, ялата хьувкъам лоха бар. ГIулакх овлан тIара хувцаделар цига кулгалде колхоза боахам дика вIашагIболла ховш вола, къона болхло Ш. А. Гагаев веча. Цунна хайра колхозникий балхах безам болийта. Хьалха тIехьа латташ хинна колхоз хIанз бIу бенна боахам тоабеш йоагIа. Уж тайпа масалаш дукха ца. Iалашде деза балха дерригача доакъашка хьинар дола, гIулакх довзаш, инициативни боля нах хулилга. Мела вола болхло хувца веза болх дикагIа бовзаш вар тIа а вахийта. Кулгалдеча балха майрагIа ахийта беза къона болхлой, царна торо яла еза практически балха шоашта фу карагIа доал хьахьокха. Партийни организацеш декхарийла я тIехьаюса предприятеш, колхозаш, совхозаш, балха говзал йолча болхлошца чIоагIъе, цига дикагIа боля моллагIа а хало ловргйола организатораш, специалисташ а ухийташ.

Бокъонца кулгалдарна гIулакх довза деза, промышленни предприятей, колхозий, совхози экономика дика йовза еза. Цудухьа цIенхаштта теркам тIабахийта без кадрашта экономика Iомаяра.

Партийни организацеша Iалашде дега массане а шоай низ дIа ма кхоач болх белга, хIаранена цо бе беза болх дIа а бенна из цо кхоачаш мишта бу тIахьожам лоттабелга.

Коммунизм хьалъяра доккхий декхараш кхоачашдеш къаьстта лоархIам болаш да советий, профсоюзий, комсомола, общественни кхыча организацей болх тоабар. Партийни организацеш декхарийла я цар болх вIаштIехьа баккха а цунна бала беза лостам бала а.

Семилеткан хьалхарча шерах чуденнад вай. Хьалхашка латта декхар доккха а атта доацаш а да. Из толамца кхоачашдарна семилеткан хьалхарча шерара план кхоачашъярал совгIа тIеххкхоачаш а е еза. Цунна тIалостадаь хила деза республикан партийни организацей а хIара коммуниста а деррига низаш.

Грозненски района кхашка

Укх деношка бIаьстан балхаш доладеннад Грозненски района кхашка. Хьалхара нохара боал биллаб «Ермоловски», «Старо-юртовски», «Горяче - Источненски» совхозий а иштта районерча колхозий а механизатораша.

Доассаденнад «Аргун» яхача колхоза ков. Трактораш, нохараш, сеялкаш — еррига юртбоахама техника кхашка араяьннай.

Дукха балхаш кхоачащде деза колхоза укх бIаьсти. Зябь кIезига хилар бахьан долаш бIаьсти дIадувча ялата 1500 гектар лаьтта аха деза. Цудухьа хьалххе кийчо йир колхозо цу доккхийча балхашта. Трактораш а юртбоахама машинаш а партен XXI-гIа съезд хьасллалехьа тоаяь яьхар. Денна 1,5 норма кхоачашъеш ремонт еш къахьийгар трактористаша Бузинов Николайс. Кириков Константина, Башмаков Ивана. Дика кийчъяьй механизатораша еррига техника. Цунна тешалду дIадахача кIиранна цар даьча балхаша. Колхозо 50 гектар сомий бешамашта юкъеи 20 гектар люцерна дIаеи лаьтта аьхад.

Уж балхаш йисте а даьха ялат дIадувргдолча кхашкара балхаш де болабеннаб 1-чеи, 2-чеи бригадай механизатораш. Хьалхара нохара боал биллаб 2-ча бригадерча трактористаша Бузинов Николайси, Плахина Григореи. Цар дош деннад сменах йола нормаш 200 процентага дIакхоачае а, 5 процент доагам кходе а. Денна 150 процент заданеш кхоачашъе дош деннад 1-ча бригадерча Хрусталев Викторей, Масаев Iаьласи, Пономарев Григореи. Уж а лаьтта аха болабеннаб.

Ялат дIаде лаьтта кийчдаь доакхаш я Мальсагов Хьамзат керттевола хьажкIаш лелаю механизированни звено. Соахка 41 гектар лаьттах хIара гектара тIа 65 центнер томараш тIехь хьажкIаш кхеяьй цу звенос. Укх шера 173 гектар лаьтта тIа болх бе а, хIара гектара тIа фуъал яьхача 50 центнер хургйолаш хьажкIаш кхее а чуэца а дош деннад цар. Соахка зябах аьха лаьтта да звенос болх бергбар. Дукха къахьийгад цар хьажкIаш хьувкъаярна эша гIулакхаш деш. Дика кийчъяьй техника, дIаде фу, йистебоалаш латт кхашка кхо диллара болх. Кастта хьажкIаш дIае болалургба уж.

Семилеткан хьалхарча бIаьстан балхаш лоацца хана чакхдаха оарцагIа баьннаб «Аргун» яхача колхоза беррига болхлой.

Хьалхарча квартала план кхоачашъяьй

Керда къахьегама толамаш даьхад 4-ча цеха болхлой коллективо. 20-ча марта кхоачашъяьй цо укх шерарча хьалхарча квартала план. ХIанз шоллагIча квартала плана чотах къахьегаш ба цехера болхлой.

Вай езача коммунистически партен XXI-ча съезда решенеш кхоачашъярна оахош тIаийца декхараш ханал хьалха кхоачащдергда оаха дIахо йодача хана а.

Коммунистически къахьегама цIи яккха лаьрхIа я тха цехера еррига болхлой коллектив, хIаьта новкъосташа Савченкоси Грищенкоси кулгалдеча прессовщикий бригадаш из яккхарна къовсам лоаттабеш а я.

Укх кердача шера хIара сменах йола балха норма 300—350 процентал кIезигагIа йоацаш кхоачашъю цу бригадаша. Тха цеха болхлошта юкъе цхьаккха хатар хиннадац укх шера. Дукха ба цехе къона болхлой а. Царна чIоагIа новкъостал ду говзача, хьалха денз цехе балхаш дераша.

Цехе вIашагIъеллай дикагIа йола опыт Iомаю школа. Цу школе дешаш ва цехера 25 болхло. Шоай балха говзал лакхъе лерхIаш ба цига дешаш бола къона болхлой Джабраилов, Исаев, Абубакаров, Романов, кузнец Эликханов, иштта кхыбараш.

Массаза санна дика къахьег новкъосташа Алейниковс Фучадже, Бехтера кулгалдеча дикагIа йолча кузнецгий бригадаша. ХIара сменах, хIара бетта шозза-кхозза тIехкхоачашъю цар продукци арахецара план.

ХIанз ремонтни участканна лаьрхIа керда помещени яьй оаха. Цига дIаоттаяьй сверлильни, строгальни, токарни станокаш, хIаьта оттаеш латт фрезерни станок а. Цу гIулакхо торо хулийтаргья кхыйола помещенеш паргIата яха а кхы а сихагIа семилеткан план кхоачашъе а.

И. ВОЙЦИЦКИЙ,
«Красный молот» завода 4-ча цеха начальник.

Дика рационализатор

Новогрозненски мехкдаьтта къоастадеча завода 6-гIча электролабораторни цехе электромонтера болх беш ва нов. Семеняченко Алексей. ХIанз 7-гIа разряд еннай цунна. Заводе эггар дикагIа лоархIаш я цун предложенех юхаоттаяь болх беш йола намоточни станок.

Укх гаргарча хана чухь нов. Семеняченкос енна бархI рационализаторски предложени я производстве балха юкъе а йихьа пайда эцаш. Массаза а шийна луш йола задани тIехкхоачаш ярал совгIа новкъосташта балха хьоькхам лу цо.

Заводе дика пайда луш я нов. Семеняченкос намоточни станок эргаяккха енна предложени. ХьалхагIа арахецаш хиннача рел дикагIа цар качество а тоаеш виъ саго беш хинна болх цхьанне бу цу станокаца. Иштта белгалъяьннай конструкци а яь балха юкъе йолаяь измерительни прибораш ю установка а.

Ше телача пайданерча рационализаторски предложенешца Алексейс лерхI завода къахьегамхошта аттагIа а дукхагIа а продукци арахецаш новкъостал дарца, ворхI шерарча программан хьалхарча шерара план ханал хьалха кхоачашчашъе, планал совгIа Даьхенна дукха а мехкдаьттан продукташ яла.

Сурта тIа· Ше хьаьчa намоточни станокаца катушканна аькасарг тIалусташ воал электромонтер нов. Семеняченко Алексей.

И. Плиева сурт.

План 10 ди хьалха кхоачашъяьй

Шоай бола низи хьинари тIадахийта къахьег 13-ча цеха коллектива болхлоша шоаш тIаийца декхараш ханал хьалха кхоачащдарна.

Семилеткан хьалхарча шера 1-ча квартала план ханал хьалха, 20-ча марта, кхоачашъяьй тха цехерча болхлой коллективо. Уж доккхий балха толамаш доахаш дика къахьийгар коммунистически къахьегама цIи яккхарна къовсам лоаттабеча нов. Червина кулгалдеча токарий бригадои, новкъосташа Кашинов Шейкинеи кулгалдеча сборщикий бригадашеи. Кхы дукха а ба тха цехе коммунистически хьисапе къахьега а деша а лаьрхIа болхлой. Царех лархIа мегаргболаш ба февраль беттара план 332 процент кхоачашъяь карусельщик Сотниченкои, 340 процент кхоачашъяь слесарь Джафарови. Уж шаккъе а завода производстве хьалха латтарий Доска тIа баьхаб.

Дукха ба цехе шоай балха говзал лакхъеш бола болхлой. Цехе вIашагIъеллача дикагIа йолча балха опыт Iомаерий школе дешаш ва 32 саг. Цул совгIа цхьабараш дешара заведенешка деша а багIа.

Юкъ-юкъера бригадаш хинна ца Iеш ерригача цеха коллектив а коммунистически къахьегама цIи яккха къовсам лоаттабеш я. Из вIаштIехьадарда берригача цеха болхлоша шоай балха опыт лакхъярца, хIаране шийна хьалхашка латта бехктокхаме декхараш кхетадерцеи кхоачащдарцеи.

К. ОЗДОЕВ,
«Красный молот» завода 13-ча цеха начальник.

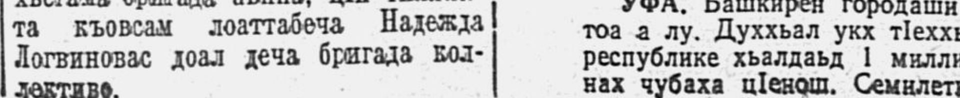
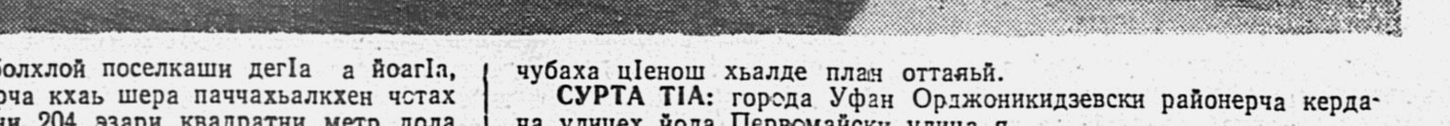
Трактораш араяьннай

20-ча марте 15 трактор араьлар Старо - Юртовски совхоза кхашка. Механизаторашеи полеводашеи доккхача хьинарийца дIадоладаьд бIаьсти лаьтта оахилгеи зяба маккхаш доахилгеи.

Совхоза хьалхарча отделенера болхлой кени люцернеи дIае болабеннаб.

Комсаш хьувкъийтаргья

БIаьсти комсашта эша гIулакх деча дика дIадоладаьд Новрерча комсаш лелараша. 58 гектар къоначa комсий бешара 800 центнерал кIезигагIа йоацаш комсаш яха, дош деннад коммунистически къахьегама бригада аьнна, цIи тиллийта къовсам лоаттабеча Надежда Логвиновас доал деча бригада коллективо.

УФА. Башкирен городаши болхлой поселкаши дегIа а йоагIа, тоа а лу. Духхьал укх тIеххьарча кхаь шера паччахьалкхен честах республике хьалдаьд 1 миллиони 204 эзари квадратни метр дола нах чубаха цIенош. Семилетках 4,3 миллион квадратни метр нах чубаха цIенош хьалде план оттаяьй.

СУРТА ТIА: города Уфан Орджоникидзевски районерча кердача улицех йола Первомайски улица я.

Ю. Каплуна сурт. **ТАСС фотохроника.**

Мархаш кхабарах доала зе

ССКП XXI-ча съезда решенеша чIоагIа дегаш ура а оттадаь, вай мехка шерра йоаржаяь коммунизм хьалъяра программа кхоачашъеш боахк советски нах.

Низ бола материально - технически кIийле ийша ца Iеш, общественна беррига гражданаш чIоагIа кхетам болаш хулга а эш коммунизм хьалъярна, яхаш, хьех марксизмо-ленинизмо. Вай паччахьалкхе наьха кхетам лакха хиларца чIоагIа я, яьхад В. И. Ленина. **«Дуккха миллионаш болча наьха кхетам лакхагIа ме хул,** — белгалдаьккхар ССКП XXI-ча съезде яьча доклада тIа новкъоста Н. С. Хрущевс, — **дикагIа на йоалаш кхоачашъергья коммунистически строительствон планаш.** Гой, цуцухьа геттара чIоагIа лоархIам болаш да хIанз къахьегамхой коммунистически кхетамца кхебелга, къаьстта къона тIехье а кхеш».

ХIанз укх сахьате чIоагIа политически лоархIам болаш гIулакх да дIаяхача замах юхедисача вочa гIулакхашца къовсам лоаттабелга — Iилманна духьалара мировоззрени из хиларах тарра, дынах тешара идеологеца, Iадэташеи шэриIатои кхайкадеча Iаьдалашца, догцарех тешаш хиларца къовсам лоаттабелга.

Хьалха дIаяхача замах юхедисача зенерча гIулакхех цхьа гIулакх да бусулба наха кхоабаш бола мархий бутт. Исторически бакъдараша деча тешалах, къаьнарча Араве бусалба ды а баьехьа кхоабаш хиннаб мархий бутт. Шера юкъе эггара йIайхагIча хана—ахка юкъедахача хана боагIаш хиннаб мархий бутт. Цу ханна кхоачалуш хиннаб наха шоашта Iалашбаь хинна кхача, еттара бIайха хьежача маьлхо йоагайийя цIайоагIкхаш хиннай хьайбаш дажаш йолча моттигашкара буц. Боахам тIа шоаш ду дуккхагIа дола балхаш сарахьа е бус дина балацар Iарбий, дийнахь хIама дуилга а хий малга а ца мoлийташ декхар цар. Цу тайппара, эггара хьалха, къаьнарча хана цаьхача халкъий производственно - боахама гIулакхашца, цар хIама хьаркаш дола низаш эсала хиларца, Iаламца къувса низ дIа ца кхоачаш уж хиларца дувзаденца дар мархий бутт кхоабилга.

Къаьнарча хана баьхача Iарбашкара хьайийцад бусалба дыно мархаш кхоабилга. Iарбий вахар чухь боахамца дувзаденна хинна мархаш кхоабилга хьалха хиннача бахьан тIара даьккхар бусалба Iаьдалах хьал а кхеташ, чу а бувзаш болча беттаца ха лерхIа даларо. Бусалба Iаьдалах беттаца ха лерхIаш хилар ах мархий бутт хIара шерра-шера цхьайтта ди хьалхагIа боагIа. Цудухьа шера ханех моллагIча хана чухь а боагIа мархий бутт.

Дынах тешарца дувзаденна дола кхы шира гIулакхаш санна, мархаш кхоабилга а, сега денал а, лоIам а дохадарна тIалостаяь йола къахьегамхошта чIоагIа зене йола идеологи чуйоагIаш да.

Бусалба нах бахача Малхбоалехьара кхоташагIа бола нах, мархаш зенна долга а хоаш, уж кхоабилга ца могадеш хиннаб. Порваьнна волча среднеазиатски Iилламхочо Абу-Али-ибн-Сина (Авиценна, 980—1037 шераш) мархий беттах лазарий бутт аьннад. «Тайп-тайпара лазараш тIаувэилга мара, — яхад цо, — кхы цхьаккха а маIан дац мосал Iувшача цу бетта». Мархаш кхоабилга чIоагIа харцахьа лоархIаш хиннаб доккхача хьаькъалера азербайджански Iилламхо Омар Хайм (1040—1123 шераш) тархтарча хана ваьхав из). Ирански поэт Убейд Закини (XIV бIаь шу). Далла тIехь болх бехкаш долча цхьанна а Iаьдалах хьабала цхьаккха а пайда бац, яьхад азербайджански просветитела Мирза Фатали Ахундов яхачо (XIX бIаь шу). Адамашта чIоагIа Iаткъаш долча цу мархох халкъанна хетар дика белгалдоал кицашца. Масала, дуккханешта довзача Iарбий кицо йоах: «Марха кхаба, ламаз де, къел кач-м йоагIаргья хьона».

Паччахьа Россе дахаш хинна деррига къамаш а санна, Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиллалца чIоагIа халча хьал тIа бар нохчийи гIалгIайи къахьегамхой а. Бусалба дыно оттадаь деррига гIулакхаш а, марха кхоабилга а цIаккха тувла ца долийташ леладе деза, яхаш, нах тIахьехаш бар юрташка моллаши шейхаши. Бакъда цар мелла чIоагIа мархIаш кхоабе а къахьегамхой паргIата боалаш-м бацар. Дына гIулакхаш бахьан долаш а нах ца Iешийташ бацо лелабар бахьан долаш а рузкъех хьалбукъар кIезига мара боаца наьха цIий мергаш, эксплуататораш.

Сийлахь-боккхача Октябро мукъабаьхар нохчийи гIалгIайи къахьегамхой, шерра хьабиллар царна иразерча вахарга бода никъ. Советски Iаьдал эттача денз хьадоагIача шерашкахь Iалаьмате чIоагIа дегIаенай Нохч-ГIалгIай АССР экономика, тоаеннай форманна къама а йолаш, чулоацама социалистически а йолаш йола культура. Ды а цунца дувзаденна дола тайп-тайпара кхы дола дына гIулакхаш а, цу даькъе мархаш а хьаллоаттадеш йола социальни кIийле цIоньенна дIаяьннай вайцига. Мовлато а гIурбо а санна, ткъаь итт дийнахь цIаьхлуш долча мархаша а халагIа хулийт вай хьеш болх никъ, дочоа каехк цхьацца болча наьха.

Бусалба дына хьехамах марха кхоабаш волча сага бизначъ бетта бийсан мара хIама даа йиш яц — сабелгало яьлча денз малх чубизалца дехк цунна мазе а тайна даар а малар а. Напахьа санна марха лаьцача сега бага лай чоалпилг е догIа тIадам эккхе, из ший дегIацара дIакъоастаде саг ца хьоэзе, тIаккха марха дох. Марха кхоабаш волча сега деIа низ чIоагIа бохаш хилар кхетаде хала дац. Дига овсарле а йолаш, биззаь болх бе могар доли-йоли марха долча сага? Мичара, могардац.

Мархаша а царца дувзаденна долча цу тайпарча кхыча гIулакхаша а наьха санхетам теIабу, наьха хьаькъал Iилмах хьоделга юхдет цар. Къаьстта чIоагIа зене да марха кхоабилга кагийча наьхеи беррийи унахцIенонна. Хоьш да, дынах тешача цхьацца болча цаьша-нозкоана шоай бераш низах, е ахчанца Iехадеш дина гIулакхаш леладайтилга, мархаш кхоабийтилга. Соахка укх тайпара гIулакх хилар. Район-ерча цхьан школе бераш дешаш долча хана цхьа дешархо бIогора а дона Iовежар. Марха а лаьца, хIама ца дуаш дукха ха яьккхарах хиннадар из.

Кхача ца баарах даьнна а Iад марха кхоабаш волча сега унахцIенонна зе. Марха лаьца волча хана-м пхьаьакха тайпа молха яа а йиш яц. Иштта кхы дуккха а да мархаша сага дехкаш цун унахцIеконна эшаш дола гIулакхаш.

ЧIоагIа зе доал мархаш доастача хана а. Мархий бутт йистебаьнначул тIехьагIа, хIара дынах тешаш вола бусалба дына саг бокъонах декхарийла ва ше марха мишта кхаьбад, аьнна, отчет яла а мархий сахь дакъха а. Далла гIулакх де, аьле, дынах тешаш бола нах массайолча юрташка вIашагI а кхийте Iийдане болх, кашмашка болх. Цох нах балхаш тIара бувл, шоашта тIалатта балхаш кхоачашдарна наха чIоагIа новкъа доал уж гIулакхаш.

Боахама чIоагIа зе тохаш гIулакх да гIурба а. Доахани, жаи, кIоа тIара оалхазараши доаду гIурбаех. ГIурбаех дуаш молаш вIашагI а беттадуш, балхашта ара ца боалаш нах бус.

Цу дерриганешта хьахьокх, дIаяхача ханах юхедисаьча зенерча гIулакхашца къовсам лоаттабелга мел боккха лоархIам болаш да.

Дына тIулакхашта духьалара пропаганда тIа-тIа чIоагIагIа лелае декхарийла я партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш.

Агитатораш декхарийла ба, дынах тешаш болча наха новкъа хурдолча тайпара а ца деш, сега унахцIенонна а беча балха а мархехи кхыча дына гIулакхахи Iалаьмате чIоагIа зе долга къахьегамхошта кIорда ца деш хьалхацаха. Агитатораш декхарийла ба эггара толамагIа дола Iилман хьехамаш наха довзийта, советски нах марксизма-ленинизма уйланца материалистически Iилман мировоззрени йолаш кхебе. Дынах тешаш бола нах дIаяхача замах юхедисаьча зенерча гIулакхех цIаккхетабелга — агитаторашта тIалатта сийлен декхар да.

Хьаькъала тIехьабисаьча цхьацца болча наьха кхетамцара шира гIулакхаш дIадахара тIехьа лоаттабеча къовсама новкъостал деррига къахьегамхой творчески балха хьинар совдаккхарна, ворхI шера план, вай мехка шерра йоаржаяь коммунизм хьалъярна йола программа дика ха а йоалаш кхоачашъярна цар низи хьинари оарцагIа даьккхарна.

Х. ИБРАГИМОВ,
ССКП обкома лектор.

Вагонникаша шоай чоташ хьалъюз

Орджоникидзевски машиннаькъа болхлоех эггара хьалха ворхI шерарча плана фонда шоай чоташ йолайир Грознерча вагонникаша.

Семилеткан хьалхарча шера шин бетта вагонникаша шоай чотешта юкъе дихьад эзараш дола паччахьалкхен рузкъаш, кхы тIа а кийчъяьй цар чархаш, воздухораспределителаш, вагонашта ремонт еча эша кхы-йола оатхалаш а. Масала, цу хана чухь планал совгIа ремонт яь яьнай 109 чархаш. Из дарах шийт эзар сом гаргга ахча кходаьд.

Токарь-бандажника нов. Аксеновс хIанзехьа а ший чота юкъе йихьай 57 шаьрьяь йистеьккха чархий бандажаш.

С. ВОРОНИН.

БАШКИРИЙ АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА

Кхоана, 23-ча марта 1959-ча шера 40 шу доал Сийлахь-воккхача Ленина Башкирий Автономни Советски Социалистически Республика юллилга чIоагIдеча закона кулг а яздаь, из Советски паччахьалкхсо дIакхайкадаь. РСФСР-а чуйолхача автономни республикашта юкъе эггара хьалха йилла республика я из.

Паччахьа Iаьдал долча хана, кхыдолча кагийча къамашта санна, паччахьа Iаьдало а шоай капиталисташа, помещикаша, кулакаша а шолха къиза низаш цеш хиннад башкирий къахьегамхошта. Фабрикаш, заводаш, лаьтта, руцкъа, еррига бокъонаш капиталистий, помещикий, кулакий, моллай хиннай. Цхьаккха хIама а е бокъо а хиннаяц къахьегамхой.

Башкирий къахьегамхой эрсий а кхыча къамий а къахьегамхошца цхьана, дуккхаз лийтаб капиталистех, помещикех, паччахьа Iаьдалах шоашта тIера цар къиза дукъ дIадаккха гIерташ, цхьабакъда болхлой класс дегIа а ена цо а цун баьччо коммунистически партес а хьалхе елца вIаштIехьдаьннадац из дукъ дIадоаккхилга.

1901-гIча шера вIашагIъеллай хIанзйолча башкирий столице — городе Уфе болхлой комитет. 1905—7 шерашка революционни болама юкъе доккха дакъа лоацаш а хиннаб башкирий болхлойи ахархойи. Сийлахь-йоккха Октябрьски Социалистически революци хиннача хана, Уфе, из революци хиннача шоаллагIча дийнахьа, 26-гIча Октябре (8-ча ноябре), эттар Советски Iаьдал. 1918—19-гIча шерашка башкирий болхлоша а юрташкарча къахьегамхоша а майра тIом лоаттабаьб белогвардейцашта духьала.

Революцен чура а арара а моастагIий эшабаьчул тIехьагIа, дерригача советски халкъашца цхьана, шоай мехка боахам тоабарна а культура бакъъярна а хьинаре къахьийтар башкирий къахьегамхоша. Паччахьа хана боахама а культурана а чIоагIа тIехьабисаь хинна башкирий мохк бовзаргбоацаш тоабелар Советски Iаьдал эттача шерашка.

Башкирен еза-йоккхача промышленносто 1957-гIча шера яь валови продукци 1913-гIча шера яьчул 128-зза дукхагIа я. Башкирен административно экономически района корттера промышленность мехкдаьтта доакхар я. Цул совгIа, металл доакхаш а, цунах машинаши кхы хIамаши еш а, химически а, хьуна а промышленносташ а я.

Башкирен нефтяникаша шоай 1958-гIча шерара план ханал хьалха кхоачаш а яьй, цул совгIа итташ эзараш тоннаш мехкдаьтта а даьккхад.

ХIанз ССКП XXI-гIча съездо оттаяь, вай беррига а мохк социализмера коммунизме бугаш йола ворхI шерара план доккхийча толамашца хьинаре кхоачашъеш ерригача а Советски Союза къахьегамхой боаккхача хана, доккхий социалистически декхараш тIа а ийца, уж дика кхоачашдеш боахк Башкирен города а юртбоахама а къахьегамхой.

Башкирен нефтяникаша шоаш укх 1959-гIча шера ССКП XXI съезда сийна кхоачашде аьнна тIайийцача декхарашта юкъе дихьад: ханал хьалхагIа шера йоагIа план йистеяьккхар, планал совгIа Даьхенна 150 эзар тонн мехкдаьтта далар, Даьхенна 25 миллион сом пайда балар, керда рационализаторски предложенеш юкъе яхьарца 60 миллион сом кходар. Иштта, цу тайпара декхараш тIайийцад Башкирерча кхыча промышленностен предприятешка болх беча къахьегамхоша а.

Йоккхий коталонаш яьхай Башкирий АССР-а юртбоахама къахьегамхоша а. Советски Iаьдал эттача хана денз оахаш дола лаьтта шозза дукхагIа хулга Iалашдаьд. ХIаьта дIададахача 1958 шера 500 эзар созгIа гектар баьпи къовхаши аьхад, хьажкIаши, коартолаши, баьца даараши дувлга а, хьайбаш дебаделга а, царгара йоаккха продукци айелга а дуккха совдаьккхад. Колхозашта тIадоагIа ахча кхозза лакхдаьд. Иштта, кхы дIахо а дуккха йоккхий коталонаш а яьха Уралерча зоне социалистически яхьа юкъе 1958-ча шера 4-ча квартале Башкирски АССР котъяларах, РСФСР-а Министрий Совета дIа-юха телаш йола ЦIе байракхи 100 эзар сом ахчеи деннад цунна.

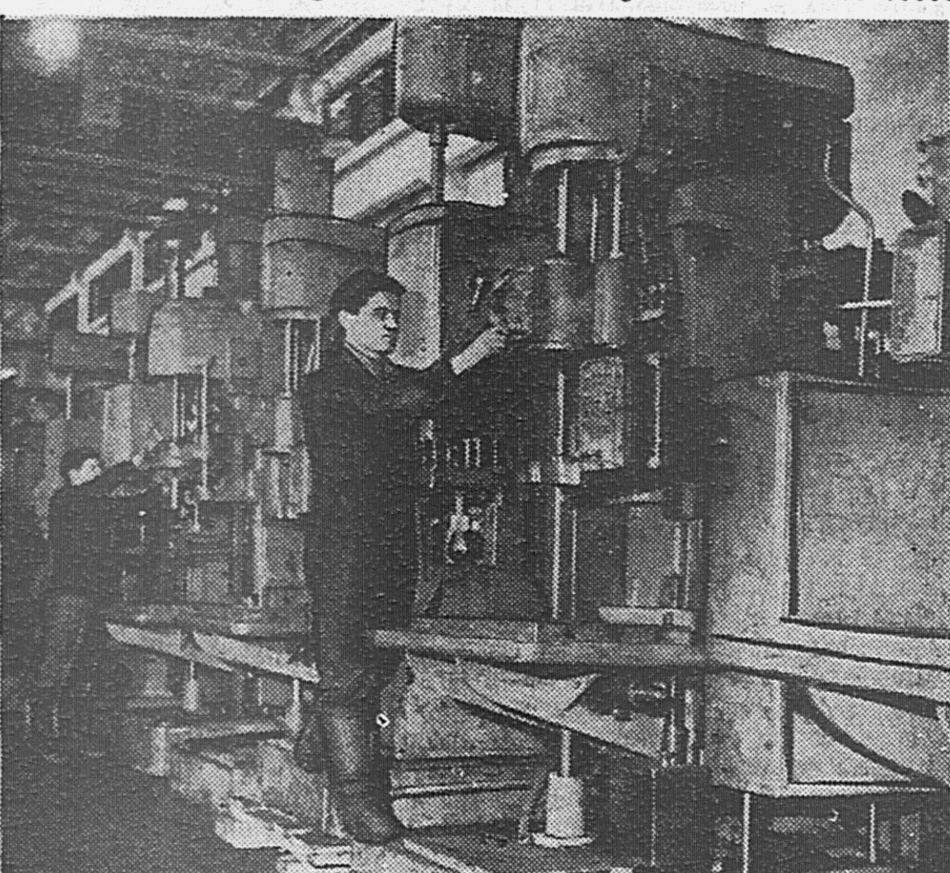
ССКП XXI-ча съезда соцамаша догIIздаккхарца а цун сийна а, семилеткан хьалхарча шера план ханал хьалха доккхийча толамашца кхоачашъе декхараш тIайийцад Башкирски АССР юртбоахама къахьегамхоша. Цар тIайийцача декхарашта юкъе да: укх шера дулх даьккхар 2,1-зза айделга, хIара Iаттагара дахача шера яьккхачул 300 килограмм дукхагIа шура яьккхар, фуаш 1,5 дукхагIа гулдар. Цул совгIа тIайийцад цар, ворхI шерара план дулх даьккхара кхаь шерай, шура яьккхара 4 шерай кхоачашъелга.

Промышленносте а юртбоахаме а шоаш тIайийца социалистически декхараш коммунистически хьисапе къахьегача бригадай болам а коммунистически къахьегама ударникий болам а шерра боаржабарца кхоачашду цар.

Доккхий толамаш даьхад башкираша шоай къама культура лакхъеча а. Советски Iаьдал отталца шоай меттала йоазув а дешар а хиннадац башкирий. ХIанз Башкирски АССР ах миллион гарга нах дешаш багIа, шоай меттала йоазув, дешар, газеташ, журналаш, дуккха а тайп-тайпара учебникаш, художественни а вешта а литература а да. Дуккха а юкъера специальни дешара заведенеш, паччахьалкхен университет, СССР Iилман Академен Башкирски филиал, иштта кхыйола дешара заведенеш я. Iалаьмате дукха ба башкирашта юкъе юкъера а лакхера а дешара заведенош яьха тайп-тайпара специалисташ, писателаш, Iилман болхлой.

ЧIоагIа лакха латт Башкирий АССР культуран болх а. Цига кхо эзар гаргга клуб, 2 эзар гаргга библиотека, эзарнел совгIа кино, 7 музей я болх беш. Башкирий меттал болх беш драматически театр да, шоай драматургаш ба, иштта кхыйола культуран учрежденеш а балхаш а да.

ДоттагIали безами чIоагIа долча дерригача Советски Союза халкъашца цхьана йоккхий коталонаш а йоахаш вай мохк социализмера коммунизме бугаш йола ворхI шерара план толамца кхоачашъеш боахк башкирен къахьегамхой.

Дукен тIарча 25 мехка йохьийт ший продукци Ленина цIерах йолча Стерлитамакски станокаш еча заводо. Къаьстта укхаза арахец дукха шпинделаш йола, Iурга шдоаха уникальни станокаш, цилиндрий тIехенаш тоае эша хонинговальни станокаш, автоматически полуавтоматически станокаш.

Завода коллективо доккхий производственни хьоккхамаш даьхад. Укх тIеххьарча ворхI шера продукци арахецилга пхезза лакхденнад. Къахьегама овсарле иштта лакхбелар ерригаш хIана яц аьнна цехаш поточни методах болх бергболаш яхарах. ДIададахача шера заданех йоагIачул дукхагIа шоаш кходаьча металлах 138 станок йир цу коллективо. Башкирски АССР-а 40 шу дизара сийна яхь а лаьца, кварталах йоагIа план республикан деза ди — 1959 шера 28 марта тIакхоачаш кхоачашъе декхараш тIайийцад предприятей болхлоша.

СУРТА ТIА: дукха шпинделаш йола уникальни станокаш вIашагIйохкаш боахк сменах йоагIа норма шоззеи кхоззеи дукхагIа кхоачашъеш бола слесараш Виктор Романови Роман Бренинги.

Ю. Каплуна сурт. **ТАСС фотохроника.**

ХьажкIаш лелаераш курсаш яьха баьннаб

Вай республикерча совхозашкара дикагIа бола хьажкIаш лелаераш баьхкабар тха техникуме курсашка. Техникума дирекцес дика тIайийцар уж, хIаьта цар дикагIа дешаргдолаш мел эшар а дир. ДикагIа бола, гозза хьехархой бар хьажкIаш лелаерашта хьехаш: Г. В. Пришкин, А. А. Серебрикова, Л. И. Бакутина.

Лоацача хана Iома а ваь, шо-шоай совхозашка дIа-юха хьожаваьв 100 совгIа саг.

Цар декхар да курсашка Iамадаьр шоаш балхаш деча моттигашка дикача балхаца дIахьокха.

М. ГАДИЕВ,
Наьсарен юртбоахама техникума комсомола комитета секретарь.

100 жийво 141 Iаьхар баьб

ШоаллагIа шу да МагIалбика районерча «Кавказ» яхача колхоза шин Iулацара жа Iай дахка. 1958 шера тешаяьй колхоз Iай жа дахкар бIаьсти дахкарал пайданегIа хиларах. Iай даь Iоахарий баьца тIа арадоалача хана дикка дегIа дена доажалургдолаш а хул, дукхагIа дийна а дус, жена тIехьара дIакъоастадеча хана бIаьсти даьрел дегIа дезагIа а хул.

Дахача шера старши чабана Колпакова Iулацарча Iай баьхкача хIара 100 жийна тIехьа 129 Iахар хьалкхебаьб, хIаьта, бIаьсти дехкача кхыча Iулацарчарна тIехьа 115 мара кхебаьбац. Iай жа дахкар бахьан долаш 1958 шера юкъера лаьрхIача хIара 100 жийна тIехьа 119 Iаьхар хьалкхебаьб колхозо.

Укх Iай цу шин Iулал совгIа массадолча Iулашцара цхьацца бIаь жий бехкаб. Цу гIулакха ханнахь дика кийчо йир колхозо. Жа дахка доладалалехьа йIайха хургйолаш желаш тоайир, дехкача жана къаьсткъаьста клеткаш е материал кийчйир, шортта доакъар а Iалашдир, хIара жа Iула цхьан устагIанна 2 центнер хургйолаш аьхкий лаьттагIа елла хьажкIий силос я, жийна луча доакъара юкъе бахкалехьа а бехкачул тIехьагIа а кени люцернеи я. Цу доакъаро жийга шура дукхагIа хулийт.

ХIанз деррига Iай дахка жа дехка даьннад. Доккхий толамаш даьхад старши чабан Г. Колпаков керттe волча бригадо. Цар Iулацарча хIара 100 жийна тIехьа укх Iай баь 141 Iаьхар ба. Iоахарий унахцIена а да дика дегIа а доагIа. 1959 шера хIара 100 жийна тIехьа 125 Iаьхар хьалкхебе, аьнна, денна дош Iоахарий жена тIехьара дIа къоастадеча хана тIеххкоачашдергхиларах тешаш ба чабанаш. Шоай дош тIеххкоачашде хьинар ца кхоdеш къахьег старши чабана С. Хрипкон бригадо а. Цар Iулацарча хIара 100 жийво 138 Iаьхар баьб. 138-140 Iаьхар баьб укх шера духхьашка Iай жа дахкача Iулашка а.

1960 шера денз колхоза деррига жа Iай дахкаш хургда.

М. КУЗЬМИН,
МагIалбика районерча «Кавказ» яхача колхоза керттера зоотехник.

Нохч-ГIалгIай комсомол ССКП XXI-гIча съезда решенеш кхоачашъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме

Бэрт тайнача, партена гонахьа кхотабенна болча, дуккхача къамех латтача советски халкъий дезала юкъе сийрда цIей хилар ССКП XXI-гIча съездах — коммунизм хьалъерий съездах.

XXI-гIча съездо советски халкъа хьалхашка оттадаьча декхараша шоай доккхалца, боахамани культурани гIишлош шерра хьалъе езарца, цар чулаьцача ленински идеяй хIама эргадоаккхаш болча низа боккхалца дог тIоэдоаккх вай. Ленински комсомоло, сий долча советски кагирхоша чIоагIа гIадбаха а сийлахь-йоккхача ленински партех, шоай низ болча Даьхенах доккхал деш а даггара къоабалъю ССКП XXI-гIча съезда еррига решенеш, шоай де дезача балхий йоккха программа а яь тIаэц уж.

Съезде ше доклад еш Никита Сергеевич Хрущевс аьлар, «Ший дикача гIулакхашца ший сий а даьккхад шийх халкъа безам а болийтаб комсомоло».

Комсомола балха партес боккха лоархIам бар бахьан долаш дукха декхараш тIадож комсомольски организацешта, беррига советски кагирхошта. Февраль бутт чакхбоаллаш хинна ВЛКСМ ЦК IV-гIа пленум чIоагIа политически дог айдаларца чакхъяьлар. Цига белгалдир ленински комсомоло укх ворхI шера кхоачашде деза декхараш.

Iилма, техника, производство дIахьалхаккхувла, кагирхой коммунистически уйланца хьалкхебара дешаш толаме кхоачашде йиш хулийташ бола низ партен XXI-гIча съезда решенеша, партен кулгалхошэ даьча къамаьлаша комсомола луш хилар массава раьза а волаш хьахьоккхар пленумо. Пленумо тIахьийхар комсомол хьалхагIа санна, культурнии боахамеи строительстве шоай моттиг хьалацара, семилеткан йоккхагIа йола гIишлош шоашта караэцара, технически прогресс яра тIехьа лоаттабеча къовсама юкъе дакъа лацара, советски лаьттах доахача дIаьхийча кхоачамашта тIадолха керда наькъаш хьаделлара.

Вай областной комсомольски организацес ший керттера декхар лоархI, хIара комсомольца, хIара зIамигача сагои йоIои халкъа юкъара планаш кхоачашъелга, ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра юкъе белгала дакъа лоацилга цар бехктосхамера декхар хилар хIанзе а дIахойтилга.

Нохч-ГIалгIайчера кагирхой, деррига советски халкъ а санна, семилеткаца бахаш, еррига уйла йолаш ба хIанз. Дукха дика гIулакхаш гучадувл укх деношка кагирхошта юкъера.

ХIаман хьурмат ца деш, кхом ца беш, халкъа рузкъанца во уйла йолаш хилара духьалара гIулакх карайицад ВЛКСМ «Старогрознефта» НПУ XIII-гIча съезда цIерахча комсомольско - кагирхой участкерча, Советски Союза турпала Смирнов Юре цIерахча Грозненски крекинг-завода установкерча коммунистически къахьегама бригадай членаша.

Семилеткан комсомольски копилка вIашагIйолла а «Рузкъа кходеча комсомольски счета тIа» планал совгIеи кходаьи мехкдаьтта, мехкдаьттан продукташ, химреагенташ, турбаш, штангаш, инструменташ, материалаш дIатIаязъе а лаьрхIад цар. Цар а дуккхача кхыча коллективай а предложенеш боккха лоархIам болаш я, кхоаь хIамаш цу сахьате производстве дIачу а енна, халкъа боахама эшаш йола материальни средствааш мукъаяха йиш хиларца.

Грознерча железнодорожникаша ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъе аьнна лицевой счеташ хьайийлай, цар даьр даьд Орджоникидзевски машиннаькъа дукхача коллективаша а.

Рузкъаш Iоаде а лораде а аьнна болча кердача боламах—керда хьальеш йолча гIишлошка дIадохийтаргдола рузкъаш кхы тIа лахарна планаш уттаеча органашта дола доккха новкъостал лоархI комсомола обкомои халкъа боахама Совнархози. Коммунисташха хурда, нагахьа санна бIаьш вагонаш цемента, хьун, доагама, эзараш тоннаш металла йолаш, семилетка ханал хьалха кхоачашъярна комсомольски фонд вIаштIехьаяьккхар.

«ВорхI шера план кхоачаш а тIеххкоачаш а еча шоай къахьегамца хьинаре дакъалацар духьа шоаш бе безача балха декхараш хIанзе а белгалде деза хIара завода, фабрикан, гIишлон, колхоза, совхоза коллективо», аьннад съезде н. Хрущевс. Промышленностерча, юртбоахамерча болхлоша, республикерча комсомольско-кагирхой коллективаша хьахьоxх ханал хьалха ворхI шера план кхоачашъярца шоаш дакъа лоацаш хилар.

ТIайийца декхараш толаме кхоачашдара гIулакх, республикерча кагирхой хьалхалаттача даькъо—къонача болхлоша, инженераша, техникаша наьйса, гIулакх довзаш, сиха къахьегарга хьежжа хурда.

Бригадай, цехий, заводий ворхI шера йолча комсомольски планаша хьахьоxх, республикан промышленностера къона болхлой сийлахь-доккха гIулакхаш аттача гIолла кхоачашде ца гIерташ хилар, сигалара Iочудожаргда яхаш, тийша ца а багIаш, пхьарсаш хьал а хьекха, доккхий дика гIулакхаш кхоачаш деш хилар, ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме халагIа дола дакъа лоацаш хилар.

Заводерча кердача техникана, кердача технически гIулакхашта комсомольски шефство лелаелта, 1959 шера листах долча аьшка 150 тонн комсомольски копилка чу хьолга, семилетка чакхйоалаш хIара кхоалагIа вола комсомолец рационализатор хулилга—иштта я «Красный молот» яхача заводерча берригача комсомольций уйла.

Грозненски химически завода 7-гIча цеха ворхI шера йолча комсомольски плано декхар оттаду балхага дIабодаш бола пар, электроэнерги, хладагент 2 миллион сома маьха кIезигагIа боабе, газах 87 процентага кхаччалца этилен а даьккха, 25 млн. сома маьха этилен кходе, хIара шера хIара комсомольцага шиша балха говзал Iомайита.

Вай республикан промышленность дегIайоалаеча кагирхоша дакъалацарна йола комсомольски ворхI шера план тIайийцай областной комсомольски активо.

Цу плано юкъедихьад ер керттера декхараш. 100 эзар тонн доагам кходара тIехьа къонача патриотий къовсам боаржабе, планал совгIа 70 эзар тонн мехкдаьтта даккха, 15 эзар тонн тиша аьшк гулде, хьалъеш латта кхачан промышленноста оборудовани арахецаш йола Колхозненски заводи, электрифицированни оатхалаш арахецарйола Наьсарен Вокзалера заводи, Невынномыск — Грозный яха газопроводи комсомольски гIишлош я аьнна дIакхайкае, Заманкула, Гойт-Керта, Iаьлий-Юрта, Ачалкхен районашка мехкдаьтта доалла керда моттигаш караерзача шефство оттае, хIара комсомольцо юкъера общий е технически образовани йоаккхилга, хIара пхелагIа волча комсомольцах рационализатор хулилга вIаштIехьадакха.

Укх шера январь бетта хиннача ВЛКСМ обкома пленуме оаха дийцар республикан юрта боахам дегIабоалабеча кагирхоша кхоачашде деза декхараш. Пленумо лаьрхIар, юртарча кагирхоша шоай керттера уйла хьажкIаш дIаювриийола лаьтташ шерара а, цар хьувкъам лаккхабаккхара а, кхета дегI дахьаш дола хьайбаш дебадара а тIайохийтилга.

1959 шера 25 эзар гектар долча лаьттан тIа кхеерийа кагирхоша хьажкIаш. ХIара гектара тIара 60—70 центнер фуальяха хьажкIаши 700—800 центнер моша доакъара даккхара тIехьа къовсам лоаттаберг-ба цар.

Къаьстта уйла тIайохийтаргйолаш я мехка къилбаседан районашта лаьрхIа гибридни хьажкIаш кхеяра. Лаккхара хьажкIий хьувкъам баккхар духьа хIанз яхье яьннай 346 комсомольско-кагирхой звено.

Республикерча хьажкIаш лелаеча къонача болхлоша яхье бийхаб Дагестана, Къилбаседа-ХIирий, Черсий-Балкхарой кагирхой. Цу яхьа юкъе хьалхара моттиг яккха лаьрхIад вай кагирхоша.

Къонача животноводаша декхараш тIайийцад 40 эзар хьакха кхее, 800 эзар коа тIара оалхазар кхеде, кроликаш лелаелга шерра доаржадарна дика кийчо е.

ВЛКСМ ЦК пленумо комсомольски организацешта тIадиллад промышленностой юрта боахамеи коммунистически къахьегам аьнна цIи йола коллективай болам шербе, ударникаш дукхагIа хилийта, яхье баьннараша кердача тайпара, коммунистически хьисапе вахара лоархIам бергбола уйла царна чуйоаяра къаьстта теркам тIа а бохийташ. Республике Iалаьмате доккха беркат доал цу боламах, 400 коллектив я дикагIа дола толамаш даха гIерташ.

Бакъда, машар хила йиш йолаш дац коммунистически къахьегама коллектив аьнна цIи яккхара тIехьа лаьца яхь форманна лелаеш хилар, комсомольски комитеташа цунна эсала доал деш хилар, йолаш йолча опытах бизза пайда ца эцар.

Хаданза комсомольски тIахьожам лоаттае беза кагирхой технически дешара, къахьегама овсарле лакхъярна йола торонаш денна гучаяха а царех пайда эца а беза, производствон культура лакхъе еза.

Вай партен XXI-гIча съездо къаьгга а кIоаргга а хьахьеккхар хIанзарча замалахь нах коммунистически хьисапе хьалкхебарах бола марксистско-ленински хьехам.

Хьаьдда а къаьгга а оттаду партес дош: коммунизмага кхачарна хIана а хьалкхеве веза тIайоагIача замал саг, советски наьха дикагIа дола гIулакхаш Iомаде деза цунна, нах а къахьегам а безаргболаш, социалистически интернационализмани патриотизмани уйланца, кердача общественна дикагIа йолча уйланца хьалкхебе беза кагирхой, тIаккхувш йола тIехье марксистско-ленински хьехамца кийчъе еза.

Партен XXI-гIча съезда материалаши лоархIамегIа йола теоретически положенеши наха шерра дIайовзийтарал лоархIамегIа а цIенхаштагIа а декхар дац таханарча дийнахьа республикан комсомольски организацей.

ХIара зIамигача сагаи йоIаи дIадовзийтанза даргдац уж исторически документаш, оттадаь декхараш кхоачашдарна, вай семилеткан Iалаьмате йоккхий планаш кхоачашъярна беррига комсомольцаши кагирхойи оарцагIбаха ха деза.

Республикера культура лакхъярна соахка апрель бетта денз комсомольцаша караийцача гIулакхаша гIо де деза хIара нах бахаш мел йола пункт ворхI шера чухь клубаца, красни уголокаца, спортивни площадкаца Iалашъяь ца Iеш, берригача кагирхой культура лакхъярна а.

Уж декхараш кхоачашдаь хилар хьахьоxх цу гIулакха хьалхарча юхьигаша. ДIададахача цхьан шера комсомольцашеи кагирхошеи паччахьалкхен ахча юкъе доацаш алхха шоай хьинарца хьал а йир ремонт а йир 66 юртарча клубаи избчитальненеи, доаханий фермашкарча 25 красни уголока, 15 районни культуран цIаи стадиони хьалъеча дакъа лаьцар. Цу юкъа районашка вIашагIъеллай 58 художественни самодеятельноста коллектив. Тайп - тайпарча темашта дола 180 эзар сома маьха литература доаржадаьд кагийча нахеи маьхкаршеи.

Оаха лоархI, ворхI шера чухь района культура лакхъярна кагирхоша де дезача балхашта белггала перспективни план оттае хIара районни комсомольски организацен йиш хилар. Кагирхой культура лакхъяра тIехьа шоаш къовсам лоаттабеча хана къаьстта уйла тIаяхийта еза кагирхой шоай цIагIара культура лакхъяра а.

СийрдагIа дола кагирхой цIейш—комсомольски Iаьдалах саг йоалаяр, ялат хьувкъийтара цIейш, бIаьстан, хьалхарча зизай цIейш — дезде декхарийла я комсомольски органи-

КЕРДАЧА ТОЛАМГА

Грознерча промышленностеи, транспортеи, гӏишлошъечеи организацей болхлой собрани

Грозерча промышленностеи транспортеи гӀишлошъеча болхлой актива собрани хилар Грозерча Ленина цӀерахча культуран Двореце.

1958-ча шерарча балха итогехи ССКП XXI-ча съезда решенеш кхочашъярна городерча къахьегамхошта хьалхашка латтача дехкарехи лаьца доклад йир ССКП Грозненски горкома хьалхарча секретара нов. Зотовс.

Доккхий балха толамаш даьхад городерча къахьегамхоша дӀадахача шера, йоах доклад чика. ССКП XXI-ча съезда сийленца накъа бахьа лерхӀаш ханал хьалха, 19-ча декабре кхоачашйир цар шера йола продукци арахецара план, хӀьта планал совгӀа итташ миллионаш сома продукци а еннай. 1957-ча шераца нийсйича къахьегама овсарле 5 процент таргга лакхъеннай, арахецача продукцен ший мах лохбар бахьан долаш 94 миллион сомал тӀех пайда хилар. Дика къахьийгар дӀадахача шера Грозерча нефтяникаша. Итташ эзараш тоннаш планал совгӀа мехкдаьтта делар цар пачхахьалкхенна, ши эзар метралла совгӀа лаьттан тӀоаш таьхкар.

Дика къахьийгар ейгача, кхачан, моттигерча, кооперативни промышленноста болхлоша. 30 миллион сома продукци елар цар пачхахьалкхенна планал совгӀа.

Городерча тӀишлош ераша даьха балха толамаш а дийцар докладчика. Къахьегамхошта лаьрхӀа дукха гӀишлош яьй городе. ДӀадахача шера 62,5 эзар квадратни метр наха чубаха цӀеношт дуккха кхы гӀирсаш даьд цар.

ДӀахо нов. Зотовс белгалдаьхар укх кердача шера городерча къахьегамхошта хьалхашка латта дехкараш. Семилеткан хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъярна доккхий балха толамаш доахаш дукха коллективаш я городе.

Царна юкъе белгалъяккха езаш я Старогрозненски бурув деттача конторера СССР Лакхехьарча Совета депутат вола нов. Слесарев керте латта бурув детта бригада, «Октябрьнефта» 2-ча промыслера нов. Яровой керте латта мехкдаьтта доаккха бригада, крекинг-завода нов. Кисель керте латтача № 21—1 йолча установкан коллектив, столярни хӀамаш еча заводера рамщик Алиев, иштта кхыбараш.

Доклад яьлча къамаьлаш даьча «Красный молот» заводерча прессовщика нов. Савченкос, Гипрогрознефть яхача института болхлочо нов. Назаровс, Грозненски ТЭЦ керттерча инженера нов. Бунимовс, ССКП Октябрьски райкома секретара нов. Вагаповс, иштта кхыбараша дийцар шоай болхлой коллективаша даьха толамаш а керда дехкараш кхоачашдарна балха юкъе латта кхочамбоацараш а.

Собране дакъа лаьцар Краснодарерча, Махачкалерча, Орджоникидзерча болхлой делегацеша.

Шоай городашкара къахьегамхой кхы дӀахо а хӀанзалца санна Грозерча болхлошца социалистически яхь лелае лаьрхӀа хиларах дийцар Махачкалински горисполкома председателя заместителя нов. Бродске, Краснодарски горисполкома председателя заместителя нов. Симатовас, Орджоникидзевски горисполкома председателя заместителя нов. Кикаевс.

ЧӀоагӀа къоабалдеш, деташ раьза хинна тӀайийцар гулбеннараша укх шерара социалистически лакхара дехкараш: ханал хьалха, 25-ча декабре, пачхахьалкхен план кхоачашъе, къахьегама овсарле 2 процент лакхъе, иштта кхыдараш.

Собрани йистеяьлча Ленина цӀерахча культуран Двореца агитбригадой Гипрогрознефта художественни самодеятельностеи концерт оттадар.

УЖ КИЙЧА БА

БӀаьстан балхаш долалу ди тӀакхачарга хьежаш сагота ба «Ингушски» совхоза 4-ча отделенера Алероев Ӏаьлеи Бамбатов Завреи. Цу шин механизатора хьажкӀаш лелае звено вӀашагӀъеллай. 120 гектар лаьттан тӀа болх бергба цар. Доккхий дехкараш да цар укх шера кхоачаще дезараш. ХӀара гектара тӀара фуал яьхача 50 центнер хургӀолаш хьажкӀаши 400 центнер хьажкӀий моша доакъари дала аьнна дош деннад механизатораша.

Алероева звенос МагӀалбика районерча «Кавказ» яхача колхозера хьажкӀаш делаю Н. Скотникова механизированни звено социалистически яхье йийхай. ТӀайийца дехкараш кхоачаще а яхье котбовла а доккхача хьинарца къахьийгар Алероеви Бамбатовси бӀаьстан балхашта ханнахь а дика а кийчо еш. Цар трактор, квадратно-гнездовой хьисапе ялат дӀадув сеялка, макхаш, культиватор — еррига кхашкарча балхашта эшаш йола юртбоахама техника дика ремонт а яь, кийчъяь латташ я.

Ди-тӀехь бӀайхагӀа кьеж малх, шерлу лай вӀалхара гучаяьнна лаьтган хьаттараш, гарга гӀертад «Ингушски» совхоза лаьтташа кӀей холлар Ӏотоссаргдола ди. Кастта кхашкара балхаш де болалургба механизатораш Алероеви Бамбатови.

Э. КУРИЕВ.

Тагиев Хьасана ши медаль

Дерригаш а 21 шу мара дац Хьасана. 1953-ча шера комбайнерий-механизаторий курсаш а яьха, Къилбаседа-Казахстанерча цхьан МТС-е балха вахар из.

Эрий даьда лаьтташ карадерзаде аьнна, советски нахага вай партес кхайкарал даьча деношка денз трактора тӀа а комбайна тӀа а болх беш хилар Тагиев. Хьасана цига хьийга къа довнзар: цунна эрий лаьтташ карадерзадарах йола медаль елар правительствос.

Казахстанера цӀавеча «Чечингстрой» треста транспортни конторе шоферал балха эттар из. 1958-ча шера ВЛКСМ Центральни комитето ялаташ чуэца кагирхой бийхача конторе эггара хьалха заявлени дӀаелар Хьасана.

Казахстане ялаташ чуэца вахийтар из. Ха а ди а ца къовсаш, хӀара сменах йола норма тӀехкхоачашъеш болх бир Тагиевс шийга хьаеннача комбайнаца. Керда даьхача толамех шозлагӀа а медаль елар Хьасана правительствос.

Цигара юха цӀавеначул тӀехьагӀа а транспортни конторе шофер волаш дика къахьег Тагиев Хьасана.

А. ПУЧКОВ.

Казахски ССР. Республикан къулбехьарча районашка фииг бола культураш дӀае йолаеннай.

Сурта тӀа: Джамбулски областа Джамбулски районерча Сталина цӀерахча колхоза кхашка бӀаьстан ялаташ дӀадувш боахк.

В. Позденко сурт: ТАСС фотохроника:

Йоккхий планаш

Ачхой-Мартановски района Лермонтовски совхоза цхьоалагӀча отделенен бригадир Умаров Махьмад уйла а еш хьежар кората. Хьекхача михо цӀен тӀара юкъ-юкъе аллийса лоа чудеттар, хӀаьта лоа дашаш тӀадамаш а Ӏоухар.

Семилеткан хьалхарча шера коллектива дехкарех дола дош дувцаш хӀаьтта хинна бригадни собранен юха а уйла еш вар из.

Бригадан берригача членаша цхьа барт а болаш соцам бир хӀара гектара тӀара 100 центнер фуал яьха хьажкӀаш яха. Оалаш атта я 100 центнер. Ши-шегӀа хьувкъац ялат. Коллектива хӀара член чӀоагӀа къа а хьегаш, ший деррига хьаькъали говзали тӀа а дохийташ хьувкъийт из. Бригада опыт йолаш я. ДӀадахача шера гектара тӀара 104 центнер томараш — тӀехьа хьажкӀаш яьхар цо. ХӀанз из боарам кӀезига ба. Керда планаш оттаяьй бригадо, отделенен партийни организацен секретара а бригадан хьалхле лелаечо а уйла е еза звеношта участкаш нийса дӀаюха хьожаярал совгӀа, бригадан хӀара члена къахьегама денал айдеши хӀанзехь а ялат дика хьувкъаргдола кийчо еши.

План оттаеш дукха яздора бригадира. Плана тӀа лоадам боаца кӀамаш а тӀехьа цо яздеш санна хеталора. Цхьабакъда балха тӀехь хиланза даргдоацаш хул уж. Лаьтта диста аьшка сьрг а дӀаязбир цо. ХьажкӀаш дӀаювча чӀоагӀа эшар из, цунца юкъ юсташ хьажкӀаш мугӀарегӀа нийса дӀайийча, гӀулакх а дикагӀа дулу. Нийса квадратно-гнездови хьисапе уж дӀайийча царна мел деш дола гӀулакх машинашца де йиш хургья. Болхлоша хьажкӀашта оасар деш хала бу болх культиваторца атта бергба.

«БӀаьсти деча балхашта машинаш мишта кийчъяьй цӀаькха а хьажа веза» аьнна, хьа а хозаш йист хилар Махьмад. «Саг санна я машин а, шийна гӀулакх дарга хьежжа пайда лу цо, хӀаьта машинаш ца хилча де оттадаьр кхоачашдулургдац бригадан коллективага. Дика нах ба вай трактористаш. Машин дукха еза царна. ХӀаьта а уж мишта кийчъяьй хьажа деза», — яхаш дувцар Божаев Магомбека», аьлар цо.

Плана тӀа оттадаь дар хьажкӀашта деча гӀулакхий агротехнически дешар, звеношта участкаш дӀаекъар, кхашка удобренеш яхкар, звенон хӀара членага план а дехкараш а даӀцовзийтар.

Ӏурра бригадан членаш хьагулбир Махьмада кха участкашта декъа. Кха довзаш да. Ерригача республике цӀи хеза я Матаев Берса, Мадаев Муси, Захаев Лаьчи, Божаев Магомбека звенош. 1958 шера гектара тӀа 104 центнер томараш — тӀехьа хьажкӀаш яьхар цар.

ЧӀоагӀа къахьийгар свеклан гибридни хьажкӀаши хьувкъийташ Гадаева ЗаӀас, Нокаева ЗулпаӀас, Хасбулатова Зояс. ЦӀи хеза болча цу звеньевой къахьегама сий дир, цу кхаь а кхалсага шоай цӀераш тӀазъяь дола сахьаташ а луш. Семилеткан хьалхарча шера соахкарчул а дикагӀа къахьега, ялат кхы а дукхагӀа хьувкъийта чӀоагӀо яьй цар.

— Звеношта участкаш мишта екъаргрья вай, ез-еззар дӀа-юха эцаргья вай е кхадж тоссаргба, — вела а къежа, аьлар ший новкъосташка Умаров Махьмада.

— Кхадж санна тосс. Лаьтта деррига а дика да. Къа во хьеге, дикача лаьтто а пайда лургбац, — аьлар Мадаев Мусас.

— Бакълув Муса, — аьнна йист хилар Захаев Лаьча. Шоайла къамаьл а деш, юстаро латтар кхалнах.

— Бригадир, дикагӀа йола участкаш маӀача наха яла раьза да тхо, хӀаьта а уж тӀехьа а бутаргба оаха, царел дикагӀа ялат а хьувкъийтаргда. — аьлар Гадаева ЗаӀас.

— Хьашт доацар дувц Ӏа, ЗаӀа. ДӀадахача шера оаха новкъостал данзари шоана, — аьнна тӀехтехар Божаевс.

— Ой, бегаш бе а мегаргбац Магомбек,—аьлар Хасбулатова Зояс.— Укх шера а вӀаши новкъостал дергда вай-м, нагахьа санна звенос мекъал а ца еш болх бой. Ше доккха дехкар тӀаэцаш бегаш баьбац бригадо. ХӀара гектара тӀара 100 центнер фуал яьха хьажкӀаш яхар—зӀамга гӀулакх дац.

ХӀара звенога 100—120 гектар лаьтта кхаьчар. ХӀаьта шоллагӀча дийнахьа массарел а хьалхагӀа лафетаца — самосбросаца 18 тонн кхо кхай тӀа дихьар Божаев Магомбека. Цул тӀехьаюсаш яцар вож звенош а.

ХӀара денна тӀаувзаш латтача кхово хьалдузар барт болча бригадан кхаш. ХӀаьта бийсана звенош дешаш хулар, хьажкӀаш лелаяра агротехниках шоаш балха тӀехь Ӏомадаьр шаьрде.

Бригадир Умаров каст-каста ше план дӀаязъяьча книжка тӀа хьожаш хул укх деношка. Плана тӀа оттадаьрех дукха а дараш хӀанзехьа а кхочащдаьд. Из барт болча бригадо беча балха дика хьоксам ба. Дешаца а доацаш, цо гӀулакхаца жоп лургда укх гаргарча шерашка сага сих юрта боахама продукташ яхара хьакъехьа США-на тӀехьакхе аьнна парти кхайкарна.

Шоашта кхаьчача участкех дола паспорташ звеношта дӀаденна ди — деза ди а хинна дӀаэттар. Кердача низаца болх беш ба бригадан членаш. Деррига балхаш шоай ханнахьа чакхдаха, ялат дика хьувкъадергда аьнна шоаш денна дош кхоачаще шоашта могар деш ба уж. Бригадо де оттадаьча дерригача балхий дог — совхоза отделенен партийни организацен секретарь вола бригадир Умаров Махьмад ва.

Н. ШИПУЛИН.

ЙоагӀаш енна сийлен цӀи

ХӀара денна шерлуш латт коммунистически къахьегама бригадайи ударникийи сийлен цӀи яккхара болам. Цу Ӏалаьмате дикача болама юкъе яхай 242 саг юкъе вода Грозненски орденоносни нефтеперерабатывающи завода 36 технологически ремонтни бригада.

Царел совгӀа, итташ бола слесараш, токараш, газосварщикаш электросварщикаш, механикаш, лаборанташ «Коммунистически къахьегама ударник» яха цӀи яккха къовсам лоаттабеш ба.

Хьанна йовзац завода лабораторен лаборантка Галина Василенко! Лабораторен болхлошта юкъе коммунистически къахьегама ударника сийлен цӀи яккхара гӀулакх эггара хьалха дӀадоладаьр из я. Цо беннача хьоксама тӀехьа бахар цунца болх беш бола дуккха цун новкъостий, царца опыт йола лаборантка Анастасия Кузьминична Маисеева а йолаш. Цар шинне а шоашта тӀайийца дехкар коммунистически хьисапе баха а болх бе а аьнна дар. Заданеш 120 процент кхоачашъе, цӀагӀа, ара балха тӀехь хьокхаме хила, анализ еча оттаяь нормаш 20 процент лохъе, пхьегӀага дӀадодар 20 процент лохде.

Шоай дехкараш сийленца кхоачащду н.н. Василенкоси Маисеевасил. Цул совгӀа, геттара дика а деш цар техникуме, хӀаьта нов. Маисеевас балхах ше мукъа йолча хана завода самодеятельноста юкъе дакъа а лоац.

Укх деношка завода лабораторен коллективи собране н.н. Г. И. Василенконеи А. К. Маисееванеи коммунистически къахьегама ударника цӀераш елар. Из соцам чӀоагӀбир завода профсоюза комитето.

Яла а йоагӀаш елар царна сийлен цӀераш.

Н. КАВЕРИН.

Училищешкарча дешархой творчески выставка

Укх деношка республикански трудовой резервай управлене цӀагӀа выставка хилар. Цига хьахьокхаш яр вай республикерча училищешкарча дешархоша яь тайп-тайпара йола станокаш, кранаш, инструменташ, иштта кхыйола оатхалаш. БӀаьш, эзараш нах хулар хӀара денна выставке. ЧӀоагӀа раьза болаш хьийжар уж выставке хиннача хӀамашка.

Массане а безам тӀабодаш яр Грозерча 3-ча ремесленни училищен механика нов. Шевченкос оттадаьча чертежах яь электрически энергеца болх бу станок. Цу станокаца хетта аьшк кагде велча кхычахьа гӀолла гоам а дале дус. Станок хьаяьй училищен дешархоша Абубакаров Асланбека, Ахметханов Ширване, Гвозденко Виктора, Черевашенко Юрас.

ЧӀоагӀа говза яьй 2-ча технически училищен мастера Колногузенкоси дешархочо Романченкоси киса лелаергйолаш зӀамига радиоприемник.

Сакъердаме яр радиоца болх бейташ йола мостовой кран. Из яьй мастера Зерщиковси хьехархочо Журавлевси кулгал а деш дешархоша Арбузовс, Берсановс, Пашаевс, Макиевс, иштта кхыбараша. Халча моттигашка гӀолла мухь цехьа-сехьа баха лаьрхӀа яьй из кран. Кхоачам ба мӀарах мухь дӀатувса цаИ кабинете вагӀаше а беззачахьа мухь дӀагӀоргболаш радиоуправлени лелаш цхьаькха саги хуле.

Юртбоахама къахьегамхошта чӀоагӀа накъа яргӀолаш яр Серноводски юртбоахама училищен дешархоша яь гидравлически тарана макет. Хьайбашта а бахача наха а хий тела лаьрхӀа я таран. Е энерги а е механизаци а эшаш яц из. Лохача моттигера гаьнна лакхагӀча хий хьалтӀа доаккх цо. Иззамо йолча тарано торо хулийт 80 метр лакхагӀча моттиге цийнахьи буси 50 кубометрга кхаччалца хий хьалтӀадаха. Из хул 800 бежан долча ферманна кхоачам билла.

Электроэнергеца болх беш йола тайп-тайпара кранаш, хӀамаш иръю чархаш, бурош, техниканна мел эшараш хӀана яц аьнна хеташ дукха инструменташ яр выставке. Грознера хинна ца Ӏеш, ерригача республикера нах го йиш яр выставке.

— Дукха я говза яь станокаш, оатхалаш, — йоахар Краснодарски горисполкома председателя заместителя нов. Симатовас,— тхоай городе а ергья оаха ер санна йола выставка.

Вай республике дика а говза а бола мастераш хьалкхебарна боккхача лоархӀамера гӀулакх ца иззамо йола выставка.

Сурта тӀа: кхоалагӀча ремесленни училищен дешархо Абубакаров Асланбек (юккъера вар) шоаш яьча станока тӀа деталаш вӀашагӀхотташ воалл.

Механизатораш АлероевгӀар

— Нурдин, хьакховдадел цигара дӀоагӀа, — оалаш, хоз силос чуэцача комбайна кӀалхара.

— Из хьакховдаде, вож хьакховдаде яхаш кӀордаваьв-кх сона хьо тахан, — аьнна, вела а къежа, дӀоагӀа дӀакӀал кховдаду Нурдина.

Цхьа юкъ яьннача гӀолла комбайна кӀалхара хьагучавоал даьтташа йиза телогрейка а ювхаш кадай зӀамига саг. Из Ваха ва.

— Тахан вай сборка яь ца яккха еза,

— Фуннаг1 дах а яккха а еза, йоаккхарг а я, — йоах Нурдина хаьддаи дог тийшаи.

Теша мегаргва нагахь санна «Ингушски» совхоза 4-ча отделенерча механизатораша Нурдинеи Вахаси АлероевгӀар моллагӀ шоаш дергда аьннар дергхиларах. Уж ши зӀамига саг массаза а цхьана хул балха а мукъача хана а. Шаккъа а дика говзали хьинари долаш механизатораш ба.

Вахеи Нурдини кхашкара балхаш йисте ма даьллинге юртбоахама машинашта ремонта балхаш де болабелар. Цу шин сагах латтача звенос заводера арахийца керда машинаш вӀашагӀйохкилга, силос чуэцача комбайнашта, У-5 яхача двигателашта, квадратно-гнездовой хьисапе ялат дӀадувча сеялкашта, иштта кхыйолча юртбоахама машинашта ремонт елга массаза а дика кхоачащду. Денна 200 процентага дӀакхоаччаш балха заданеш кхоачашъелга цар закон да. Цар тоаяь машинаш цхьаккха хӀама ца эшаш, дика болх бергболаш хул. Эхь, эздел, балха говзал Ӏомае гӀертилга цар дегӀаца хилар гуш а моллагӀчоа гургдолаш а да. Цудухьа да цар иштта дика балха толамаш, цудухьа ба уж совхозе бовзаш а сийдеш а.

Ремонт еш даьхача толамех тоъам хеташ бац АлероевгӀар. ХьажкӀаш лелае механизированни звено вӀашагӀъеллай цар шинне. Бакъдар аьлча, звеньевой малагӀа хургва ахаш кӀезиг-дукха къовсам хилар цар. Вахас аьлар Нурадинага, — «Хьо дикагӀа говзал йолаш тракторист ва, хьо хила веза звеньевой». Цу тӀа сецар из къовсам.

ХӀанз Алероев Нурдина механизированни звено гота араяла юххера кийчо еш я. Трактори, макхали, сеялкеи, культиватори кийч а яь, хьажкӀий мугӀарашта юкъера лаьтта кӀаьддеш дола макхаш кийчдеш ба уж. Укх шера 120 гектар лаьттан тӀа хьажкӀаш кхеергья цу звенос.

Нурдинеи Вахаси дош деннад доашкарча лаьттах хӀара гектара тӀа фуъалъяьхача 45 центнер хургӀолаш хьажкӀаши 400 центнер хьажкӀий моша доакъари кхеде а чуэца а, аьнна.

М. МАМИЛОВ.

«Ингушский» совхоза керттера инженер.

Краснодарски край, Ново-Титарски районе Ленина цӀерахча колхозе чӀоагӀа терко тӀайохийташ ба говзалаш Ӏомаяра гӀулакха. Укх шера тайп-тайпарча курсашка говзалаш Ӏомаеш 260 колхозник ва.

Къаьстта кийчлуш ба механизацен бригадирий помощникаш, трактористаш, прицепщикаш. Механизаторий курсашка Ӏомалуш берригаш а 130 гаргга саг ва.

Сурта тӀа: «СШ-6» яха квадратно-гнездовой хьисапе хӀамаш дӀаюв сеялка Ӏомаеш боахк Ленина цӀерахча колхоза трактористаш.

Е. Шулепова сурт, ТАСС, Фотохроника.

заеш, нохчий, гӀалгӀай, эрсий, республике дахача кхыча халкъий дикагӀа дола гӀулакхаш цига юкъе кхухьаш.

ШерагӀа боаржабе беза культурни болх нохч-гӀалгӀай къамех болча маьхкарашта юкъе.

Комсомольски организацей машар хила йиш яц Грозне а цхьайолча районашка а балхах къехкаш тоабаш а яь кагий нах лелаш хилар. Цӏенхашта къовсам лоаттабе беза хулиганашца пьяницашца, стилягашца. Цхьабакъда из къовсам ха а ховш лоаттабе беза, эгӀазлон тӀехьа а доацаш, Ӏовдала оамалаш а ца лелаеш, хьехамца, кагийча наьха во оамалаш дуккхача нахага харцъяйташ из болх дӀабахьара керттера уйла тӀа а йоллийташ. Дына духьалара пропаганда шерагӀа йоаржае а къаьнача гӀулакхех юхецисача воча хӀамашца къовсам лоаттабе а беза.

Интернациональни кхетамца къахьегамхой хьалкхебарна съездо оттадаьча дехкараша комсомольски организацеш дехкарийла ю дӀахо йодача хана а масса тайпа къамех болча советски наьха дика гӀулакхаш доахкаш хургболаш советски кагирхой хьалкхебе — доттагӀал а барт а болаш гӀулакхашца шоайла бувзабенна болаш, коммунистически общество хьалъеш деча балхашка хьашташ массане а цаӀаш долаш хьалкхебе.

Цу балха боккха лоархӀам бу областной комсомольски организацеш. Шоаш ца кхобеш производстве коммунистически къахьегама бригадашка къахьегар, кагирхой республиканеги фестивалаш, районий юкъара цӀейиш, доттагӀал тӀехь вӀашагӀдоттадалар, кагирхой делегацеш лоаллахарча вошал долча Дагестански, Къилбаседа-ХӀирий, Черсий-Балкхарой республикашка ахар — дерригача хӀамаша хозду вай кагирхой вахар, ираз долча кхоанен наӀараш кьаелл царна.

Ленински къамий политиках, дукхача къамех латтача вай Даьхен кагирхой дикача доттагӀленах лаьца заводий цехашка, клубашка, болхлой балха болча моттигашка, станокашта юхе, аргӀе беседаш, лекцеш, докладаш ю виъ эзар волча агитаторий- комсомольций коллективо.

ХӀаьта а, ала дезаш да, кагирхой социалистически интернационализма уйланца хьалкхебара болх вай республике хӀанз а кхоачамболаш беш ца хилар.

Республикан комсомола йоккхий тоpонаш я кагирхошта юкъе физически культура дегӀайоалаярна. Цига керттера а лоархӀамегӀара а гӀулакх да, кӀалдаьхача къамех бола маьхкарий спортивни болама юкъеозилга, берригa маьхкарий ГТО керда комплекс дӀаяла кийчбелга.

Кагирхошта юкъе беча идейно-кхетама балха тӀа доккха новкъостал де деза вайна советски писателий союза Нохч-ГӀалгӀай отделенес, композитораша, театрий коллективаша.

Нохч-ГӀалгӀай дикагӀа болча писателашеи поэташеи вай ханарча турпалий, вай дикача халкъа гӀулакхий сурт хьахьокхарга дог доахаш а республикан кагирхой.

Вай эрсий драман театро, Нохч-ГӀалгӀай къаман драматически театро мишта ваха а болх бе а беза коммунисташха дувцаш йола, кердача ага, кердача обществон оамалий дикагӀа йола оагӀош хьахьокхаш йола постановкаши спектаклаши оттаярга хьежаш ба кагирхой.

Вай эггара хьалхара декхар да республикера нах дийша ца хилари кӀезига дийша хилари дӀадаккхарал совнагӀа, бархӀ шерара образовани йоацаш болча кагирхошта из образовани цар яккхарна хьадда новкъостал делга.

Комсомола лоархӀамера декхар да заочно а сайрийна а дешар юкъера образовани яккхарна бола керттера никъ из хиларах тарра, шерра доаржадеш хилар. Партен XXI-гӀча съездо тӀайийцача резолюце тӀа йоах: «ВорхӀ шера план кхоачашъяра тӀехьа лоаттабеча къовсамо дӀадех комсомоло кагирхошта юкъе беш бола организаторски кхетамеи болх хаддаанза тоабеш дӀахьолга». ДӀахо йодача хана организаторски болх тоабара декхар оттаду комсомола хьалхашка, дукхка нах цунна юкъе а озаш, ВЛКСМ берригача члений хьинари инициативеи хьал а лоацаш.

«ХӀанз къаьстта чӀоагӀа эш хьадда а цхьа никъ лаьца а болх белга, — яьхад нов. Н. С. Хрущевс съезде,— гӀулакх кӀоаргга довзилга. Массане а цхьа дешаш хьалхадахари цхьан тайпара тӀахьехамаш дари пайдана дац».

Вай декхарийла да хӀара къона къахьегамхо волча кхача, ше сенлуха къовсам лоаттабе беза цунна харна новкъостал де, къахьегама овсарле лакхъярна цунна эшаш дола хьалаш оттаде. ТӀайийца декхараш кхоачаш мишта ду хьежа беза комсомольцаши комсомольски организацеши. Партес дӀадех вайгара, эзараш, миллионаш болча мехкарча организатораша, хьалхле лелаеш йолча хӀара комсомольски органо, комсомольски болхлочо, активисто, комсомольцо кагирхошта юкъе организаторски болх лелабелга.

ХӀара денна лоархӀам лакхлуш дӀагӀоргба комсомола болх, комсомол общественни организаци хиларах тарра. Комсомольски организацей декхар да шоай болх советашцеи профсоюзашцеи бувзаш лелабелга, физкультурни болама доал дикагӀа делга. XXI-гӀча съездо белгалдаьд, «Комсомольски организацех, айхха кагирхошца ювзаенна а йолаш, вахара хьинар айдеш йола майра коллектив хила езаш хилар». Вай декхарийла да, из партес яхар кхоачащдарна, ерригача первични комсомольски организацей гӀоздаьнна, дизза дола, хоза вахар Ӏалащдарна воай деррига низаш тӀадахийта, кагирхошцара воай бувзамаш чӀоагӀде.

Комсомольски кадрашцареи активашцареи болх бокъонца тоабанза даргдац вай, хьалхле лелаеча комсомольски балхаш тӀа майрра ахийта беза промышленностьи юрта боахами дика бовзаш бола, кагирхошца болх бар дезаш бола нах. Республикан комсомольски органий машар хила йиш яц бехктокхамерча балхаш тӀа балхах ца кхеташ, инициатива йоацаш бола болхлой лелабарца. Вайна юкъе хӀанз а болаш ба атта дехкараш тӀа а ийдеш, кагирхошта эшарий йоакхо яь шоашта хало а ца еш, хьалхадаккха ца дезаш фу де деза ховш долча дешашта лакхехьара указанеши директиваши яхкарга хьежаш Ӏеш бола болхлой.

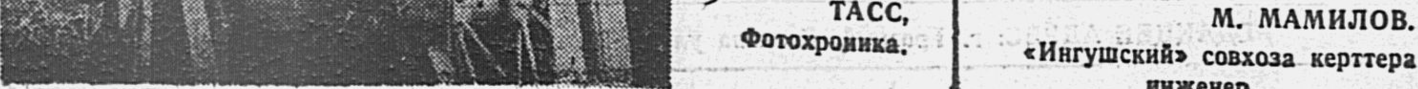
Организаторски болх цӀенхашта тоабаро новкъостал дергда ССКП XXI-гӀча съездо оттадаь дехкараш кхоачашдара тӀехьа лоаттабеча къовсаме хӀара комсомольски организацес, берригача кагийча нахи маьхкарашеи хьинаре дакъа лоацилга Ӏалащдарна.

Доккхий гӀулакхаш да укх ворхӀ шера кхоачаще дезаш Нохч-ГӀалгӀайчен кагирхошта тӀалаттараш, хӀаьта партес дӀадахийтача бехктокхамеча моттигашка кулг вӀашта ца дуллаш къахьегаргда вай, коммунизм хьалъеш доалла сийлахь-доккха советски халкъ къахьегамца хеста а деш.

Нохч-ГӀалгӀай АССР-ерча кагийча нахеи маьхкарашеи тешам лу ССКП обкомаи ВЛКСМ ЦК-анеи, вай сийдолча мехка коммунистически общество хьалъеча юкъе доагӀаш дола дакъа лацарна шоай низ а денал а кходерг ца хиларах.

В. ГОЛУБОВСКИЙ,

ВЛКСМ Нохч-ГӀалгӀай обкома секретарь.

Доазол дехьара

Советски партийно-правительственни делегаци Венгре хилар

БУДАПЕШТ, 20 март. (ТАСС) Венгерски советски республикан 40 шу дизара цIей дездеча Будапеште енача, ССКП ЦК секретарь а президнума член а волу А. Б. Аристов керте волча, Советски Союза партийно - правительственни делегацес Будапеште Свобода яхача майдан тIа Советски тIемахошта дегIача памятника тIа селхан Iурра венок йиллар.

Цул тIехьагIа Венгерски Халкъа республикан Правительствон Председатела Хьалхара заместитель волу Апро Антала шоашца а волаш, Венгерски советски республикан 40 шу дизарах оттаьйча выставке бахар делегаце членаш. Выставката хьежа баьнначул тIехьагIа, выставках лаьца хетараш яздеча книжка тIа укх тайпара йоазув дир А. Б. Аристовс:

«ЧIоагIа безам болаш хьежар тхо 1919 шера революци йоалаш хиннача гIулакхашка. Венгерски пролетарски революции цун сий дола турпалаши баь шерашка бахарг а бе коммунизм баьхан долаш дар лелаьдьча гIулакхашца адамлен дегаш гIоз а доахаргда».

Цул тIехьагIа къама музеян выставкан залашка хьажа безам хилар делегацен члений. Цига хьахьекхар царна венгерски халкъа истори дувцаш йола экспонаташ.

ДийнахьаБалатон яхача озера тIа бахар делегацен членаш. Венгерски Советски республикан 40 шу дизара цIей дездеча яьхкача кхыча мохкашкарча вокх делегацешца цхьана Пачхьалкхен халкъа ансамбло оттадаьча концерте а, хIаьта цул тIехьагIа ерригача партийно-правительственни партийнии делегацешта цхьана оттадаьча ужин тIа а хилар уж сарахьа.

СССР Лакхехьарча Совета депутатий группа Англе хилар

Лондон, 19 март. (ТАСС). Англо-эрсий парламентски комитето бийха а бийха Лондоне хьоашалгIа яха я М. А. Суслов керте вола СССР Лакхехьарча Совета депутатий группа. Советски депутатий къамаьлаш хул английски нахаца, Англен вахар Iомаду цар.

Селхан саррахьа депутаташ М. А. Суслови, Б. Н. Пономареви тIабахар парламентий юкъарча союза британски группан председатель волча полковника М. Стоддарт-Скоттанз. Доазол арахьарча экономически бувзамашта йолча СССР Министрий Совета чуйоагIача Пачхьалкхен комитета председатель волча С. А. Скачкова къамаьл хилар лейбористски партен парламентски фракцен торгово-промышленни группаца.

КIиран дийнахьа арадувлача «Обсервер» яхача лоархIамеча газета редакце хилар «Правдан» керттера редактор вола П. А. Сатюков.

СССР Лакхехьарча Совета депутатий группа Англе хилара дикка уйла тIайоххийт английски газеташа. Дукхача газеташа язъю тахан М. А. Сусловнеи лейбористски партен парламентски фракцен доазол арахьарча политически гIулакхашта йолча группанеи юкъе 18 марта саррахьа хиннача къамаьлех йола отчеташ.

ФРГ — хьалха хиннача фашистий шоай хьаштдар леладе йиш йола мохк

БОНН, 20 март. (ТАСС). «Нойе Рейн-цейтунг» яхача газето чIоагIа раьза а доацаш хоам бу, тIем т.а преступник хиннача Шлегельбергер Франца яздаь «законодательствона рационализаци ярга» яха книжка. Баварерча лаьттай даьша хестацарах 1947 шера Нюрнберге хиннача военни судо валлалца набахта чуволла ха тохаяр Шлегельбергера, цхьабакъда 1950 шера «могаш вац» аьнна мукъавалийтав из.

«Из книжка хестадала нийсе хургдар,— язду газето,— нагахьа санна цун автора цIи Шлегельбергер Франц ецаре, хIаьта цу Шлегельбергера, юстицен гитлеровски статс-секретарь ше волаш, цкъа нийнна товча тайпара «рационализаци» а яь ецаре. Тахан хетаву из баварски правительствос!»

Газето дагадойт, 1941—1942 шерашка юстицен гитлеровски имперски министр ше волаш Шлегельбергера «Полякаши жугатийи уголовни бехктокхаме озарах йола проект» кийчъяь хилар.

«Цу проектах баьнна пайда,— йоах газето,— цо боабаьча полякаштеи жугаташтеи мара ховргац». 1942 шера, хьалийцача территорешка баха нах вIалла хало а йоацаш набахтенашка бувхка а цхьаккха а хIаманца бехке боацашехьа а Iохкахьийта а гитлеровцашта бокъо луш йолча указа кулг яздир Шлегельбергера.

«Нойе Рейн-цейтунг» яхача газето язду, ФРГ Iандалгара эзар маркал кIезигагIа доацаш пенси эц Шлегельбергера, яхаш, тIаккха футтаръеш йо.х: «Цо хьахьокх, Германи тхы еце а цхьан гIулакхе боарам боацаш дукха торонаш йолаш мохк хилар...»

Американ ВIашагIкхийттача Штаташка юртбоахама машинаш еча «Эллис-Чэлмерз менюфэкчюринг» яхага компанена чуйоагIача бархI заводера масоехк эзар болхло ва забастовка еш. Питтсбурге компанен завода хьалхашка гIайтта болхлой лелхабеш хилар полици хIанз дукха ха йоацаш. ГIажамаши бийнаши детташ а полицейскеша болхлой легабеш а моттигаш хилар цига.

Сурта тIа: полици болхлой легабеш йоал.

Ассошиэйтед Пресса сурт.

Ираке мехкдаьттан гIулакхашта йола генеральни комитет вIашагIйоллар

Багдад, 19 март. (ТАСС). Ирака министрий совето могадир мехкдаьттан гIулакхашта йола генеральни комитет вIашагIйоллара дола закон. ХьатIахулча бетта юххье денз бокъо йолаш хургда из закон.

«Аль-Ахали» яхача газето боча хоамах, комитета шиъ отделаш хургья. Цу отделашка хургда мехкдаьтта цIенцарах, мехкдаьтта дIа-хьа нийсдарах дола дешаш, цар тIахьожам лоатабертба кхыча мехкашкарча мехкдаьттан компанешта дIаенна хиннача мехкдаьттан концессешта.

Къонача болхлочун толамаш

Респромсовета «Металлист» яхача артеле дика къахьегарца дIавовзийтав ше Исламов Увайса.

Школе дешаш волча хана денз ше хьалаьца никъ нийсса дIабахьа гIертарца цун вIаштIехьа доал доккхий толамаш даха.

...1954-гIча шера дикеи тIех дичеи оценкаш а йолаш, Южно-Казахстански областе юкъера школа чакх а яьккха Увайс производстве балха эттар — Ленгер яхача городерча № 5 йолча шахте забойщикал вахар из.

Цун дика болх белгалбоаккхаш шахтан кулгалхоша курсаш а яхийта электровоза тIа машинистал вахийтар Увайс.

№ 2 йолча Ленгерски шахте машинист а волаш Увайс болх беш волча хана 19 шу мара дацар цун. Бакъда цхьаннена а тIехьа ца вусаш, масса хана ший сий дайташ хьавера из цига ше яьккхача хана...

Нохч-ГIалгIай республика юхаметта оттайича даьй мехка цIавера Увайс. Цо уйла йир мичахьа дукхагIа эщ хьогI са къона низ, аьнна.

Урус-Мартановски районе шоаш баьхача юрташка цIа ухача наха цIэнош деча прораб-строитель а волаш болх бе волавелар из. Болхлоша чIоагIа сийдора шоай къонача прораба. Волхлошта нийсса ше болх а беш царна хьокхам лора Увайса. Цудухьа цунах оалар хьаким-болхло воагIа, аьле.

ГIишлош хьалъяра гIулакх кIезига аттача даьлча Увайс Грозне ваха вера. Укхаза из балха эттар «Металлист» яхача респромсовета артеле.

Цу артеле болх бе Увайс говзал йолаш вацар, бакъда, моллагIа а говзал Iомаярца чIоагIа безам бар цун.

Увайс дIайийцар маьнгаш деча цеке заготовительни бригаде.

Балха эттача хьалхарча деношка денз Увайса доттагIал тоседелар сеткаш деш волча ший ханарча Струков Анатолеца. Анатоле Увайса новкъостал дора сеткаш дара говзал Iомаш.

Иштта Увайс везавелар бригадан керте латтача Л. Гуржевна а.

Дукха ха ялалехьа ше сеткаш де ваьлар из.

— Увайс а иззамо кхыбола болхлой а бахьан долаш вIаштIехьа доал тха артела хIара бетта план тIехкхоачашъе,—йоах маьнгаш деча цеха мастера новкъоста Сарвоньянц Андрей Ивановича.

ДIадахача шера партен XXI-гIа съезда сийна артелерча болхлоша шоашта хьалхашка социалистически декхараш оттадир. Социалистически яхье эттарашца эггара хьалха вар ши доттагI Увайси Анатолийи. Цул тIехьагIа Москва - Сортировочная яхача депо комсомольцашеи кагирхошеи даь кхайкарал хьал а лаьца бригада члонаша дош делар, коммунистически хьисапе баха а, деша а, болх бе а, аьнна.

ТIаийца декхараш сийленца кхоачашду артела болхлоша, хIаьта хIанз семилеткан хьалхарча шера план кхана хьалха кхоачашъе, аьнна дош а денна хьинаре къахьегаш а ба уж. Къаьстта ший цIи белгал йоахийташ хьавоагIа царца Исмаилов Увайс. Цу бригадах хIанз коммунистически къахьегама бригада, аьнна цIи тиллай.

Увайсах тешамбеннача артела къахьегамхоша горсовета депутаталла кандидат оттавир из. Укх шера 1-гIча марта 135-гIча округе гIолла городской Совета депутаталла а хоржар вай халкъа тешаме воI, Исмаилов Увайс.

Дика къа а хьегаш сменах йола норма хIара дийнахь 150—160 процентага дIакхоачаш кхоачашъю хIанз 24 шу даьнна волча говзача, сеткаш деча болхлочо Исмаиловс. Цул тIехьа ца вусаш, цунна нийсса къахьегаш ва Увайса доттагI Струков Анатолий а. Балха дика толамаш даьха ца Iеш, цу шинне а общественни болх а дика лелабу. Увайс ва артеле арадувлача понгазета редактор, хIаьта Струков редколлеген член ва.

Укх шера февраль бетта ССКП членалла ваха кандидаталла дIаийцав Увайс.

ХIанз Увайс а Анатолий а лакхехьарча дешара заведене заочно доспа баха кийчлуш ба.

Х. ГАЛАЕВ.

ЧIоагIа гIадбаха ба СурхотIара нах

СурхотIа веначо юрта юккъе гIишлоне кийчъеча плохадканна теркам тIабохийтаргба. Аьхки йоархIаш а ювлаш, Iай дукха лоа а Iовш моттиг яр из. ХIанз Iурра денз сарралца ца хаддаш болх беш гIишлонаш ерийола моттиг нийсъеш, шаьръеш цига йоал бульдозер. СурхотIа хIанзалца жиннайоаца а е хург ма йиш аьнна даха ца хинна а кхозза вIаштIара яь йоаккха школеи учителашта чубаха цIенош хьалде доладаьд цига.

Хаддаша тIаккхухьаш латт стройматериалаш, болх беш ба плотникаш, водопровод йилла балхаш дIадоладаьд.

Плотникаша хIанззехьа а хьалъяьннай цу гIишлон материальни склад. СурхотIа мел бахача наьха дог а безам а тIаоз цу моттиго. Кхыметтел бокхача наха а оалаш хоз: «Ер я из партес наьха ю йоахо».

Iай лоаш дашача хана аьхки догIа дийлхача а дIа-юха ваха хала хулар сурхотIара никъ. ХIанз цига тIо никъ билла болабаьб. ТIо никъ билла баьлча автобусаш а хийцца дIа-юха аха йиш хургья. Школа еш хилара лоархIам ше болаш, СурхотIа бахача наха шоай гIулакх дIа-юха баха чIоагIа лоархIам болаш хургба из. Параца йIоах а еш чудоагIаш хий а долаш яьча школо хувцаргья хIанз йола готта а кхоачам боаца а школа.

МугIарех болча наьха иштта чIоагIа Партеи Правительствоси еча йоакхоно чIоагIа гIаддуг дог.

М. АУШЕВ.

ДIадоладаь гIулакх хьаллаца деза

Наьсарерча юртбоахама техникума помещенеш цIена лоаттаергйолаш студенташа шоашта декхар тIаийцача хана царех цхьабараш шек бар цу гIулакха. Деша а, помещенеш цIенъе а, хьайбашта гIулакх де а кхувргдий-хьогI тха аьнна хетар царна.

Ши бутт совгIа ха дIаяхай цу хана денз. ХIанз гуш да шоаш тIаийца декхараш дешархоша сийленца кхоачащделга.

Кхоачаш са хилалехьа новраши, ведраши, гермеши ийце дешара корпусе болх студенташ. Цига аудиторешт, кхыйола помещенеш цIенъю цар. Иштта хIара денна къахьег студенташа шо-шоай очередах.

Белгалъяха езаш я 4-ча курсашкара «А»-и «Б»-и яха Волкова Любаи Бут Екатеринеи группкомсоргаш бола зоотехникий группаш. Царна юкъе а къаьстта белгалбаьннаб вежарий СулемановгIар. Цул совгIа дика а деш цу группашкарча студенташа. Дикеи тIехдикеи я цар отметкаш.

Дешара корпусашка шоаш цIено лелаярал совгIа, техникума боахама хьайбаш леладергдолаш декхараш тIаийцад студенташа. Цу гIулакхе дика практика лургья царна. ХIара 3 дийнахь лаьрхIа техникумера 10 дешархо ух фермашка хьайбашта гIулакх де. Зоотехникаца нов. Мальсаговца дага а бувлаш шоаш хьайбашта рацион а увттаю, кхыдола гIулакхаш а ду студенташа. Фермашка дика къахьег Тригелевс, Будановас, Зенгиевс, Муцольговс, иштта кхыбараша.

Дика гIулакх да техникумерча студенташа дIадоладаьр.

М. ГАДИЕВ.

ЛоархIамера брошюра

Нохч-ГIалгIай книжни издательствос кепатеха арахийцад «Колхоза парторганизаци кердача хьалашка» яха нов. Балясникова брошюра. Автора цу тIа дувц машинно-тракторни станцешна юртбоахама техника колхозашка дIаяларах ССКП ЦК февральски Пленумо сопам баьчул тIехьагIа Шелковски районерча Сталина цIерахча колхоза партийни организацес баьча балха опытах лаьца.

— Пленума материалаш ювцаш Сталинси Калининеи цIерахча лоалахарча шин колхоса къахьегамхоша вIашагI а кхийтта цхьа колхоз е лаьрхIар,— йоах авторо.

Иштта дикагIа хургда йоахар цар, йоккхача колхоза техникага дикагIа болх байта йиш хургья тIаккха.

Иштта хилар йоккха тайп-тайпара боахам бола Сталина цIерах колхоз. Боарам боацаш дукхагIа а лоархIамегIа а хилар колхоза партийни организацен болх.

— Керттерча гIулакхагара доладелар тхо,— яхаш, дувц партбюрон секретара нов. Максимовс,— Из — кадрашцара болх тоабелгеи уж лоархIамегIа долча балхашка дIанийсбелгеи дар. Хьайбай фермашка 20 коммунист хьожавир. Царех дукхагIа бараш фермаштеи чабаний бригадаштеи кертте а этта болхлошта дика балха хьокхам луш ба.

Брошюра тIа хьахьокх партийни организаце коммунисташта цар балха новкъостал миштта ду.

— Цхьа ха яр,— йоах нов. Балясниковс,— 4-ча шурий ферман болх во лелаш. Шура яккхара планови задзнеш кхоачашъяцар, доахан во кхоабар, бус уж доажадела вIаштIехьадаьккхацар. Уж кхоачамбоацараш дар ферман заведующи волча нов. Андрунькина каст-каста балха тIера а вувлаш, ший гIулакха станице а ухаш дояркайи бежаIуйи балха тIехьа контроль лаьгIъяр а, нагахь мара къамаьл ца деш, царца хийра валар а бахьан долаш.

Партбюрос ший заседане нов. Андрунькина доклацага ла а дийгIа цун кхоачамбоацараш белгалдоахаш, чIоагIа критика йир. Цу хана денз ферман заведующи болх тоабе волавелар, каст-кастта дояркашца къамаьлаш де ваьлар, бус доахан доажаделга вIаштIехьадаьккхар. Ферме каст-каста производственни совещанеш хулар, бюллетенеш араювлар дикагIа бола дояркаш «Къахьегама листокаш тIа» белгалбоахар. Дукха ха ялалехьа шура яккхарна колхозе шоаллагIа моттиг лаьцар фермо.

Брошюра тIа дувц колхоза коммунисташ идейно-политически оагIонгахьара дегIабахкарах, партбюрос комсомольски организаценна доча кулгалах, коммунистий парте боацача колхоза къахьегамхошцарча бувзамах лаьца.

Колхозерча политически агитацех лаьца а дувц брошюра тIа. Из дика вIашагIъелла а, чIоагIа лоархIам болаш а я. ХIара колхозника хов ше санна техьа къовсам лоаттабе беза. Масала, 7-ча шурий ферме хьалтехача плакато йоах: «Дояркаш! ДIайхача хица була а булаш шамара массаж яро юкъера лаьрхIача шера хIара Iаттагара йоаккха шура 500 килограмм дукхагIа хулийт. Из бахьан долаш колхозо йоаккха шура хIара денна 150 килограмм тIаккхетаргья. бетта — 4500 килограмм, шера 30 эзар килограммал тIех е 37500 сом!».

Брошюра тIеххьара раздел колхоза семилеткан йоккхий перспективаш ювцаш я. 1965 шера хIара 100 гектар лаьттана 800 килограмм тха лоргаргда колхозо, дулх 3-зза, комсаш 4-зза дукхагIа хургья. Цу шера колхоза пайда 50 миллион сомага дIакхоачаргба. Семилеткан шерашка Червленная яхача станице 600 сага клуб хьалъергья, тIо билла улицай наькъаш тоадергда, тротуараш тIа асфальт юлларгья.

Нов. Балясникова брошюра колхозийи совхозийи партийни организацей секретарашта лаьрхIа да. Гергарча деношка республикански книготорга тикашка дохкаш хургда из.

А. ИВИНСКИЙ.

Фу пайда баьб Пакистана США-ца леладеча гIулакхаша

Март бутт болалуш Пакистана вишалаша Американ ВIашагIкхийттача Штаташца яьча шин оагIорахьарча тIема соглашенен тIа кулгаш яздир. Из акт хьахилар цкъа-дале, Пакистана керте латтараша шоай мохк хIалак беш а Малхбузерча империалистически гIозарашца шоаш леладеча бувзамашка хьежжа а йола арахьара политика лелаярахи, шозлагIа-дале, США-н доал деча гIозарашта Къулбехьан-Малбузен Азе, Юкъерча а Гаргарча а Малхбоале агрессивни политика лоаттаярахи.

1947 шера хьахиннача къонача пачхьалкхонга Пакистенага халача колонизмангара кхаьчар Iалаьмате тIехьабиса боахам, политически, религиозни, территориальни хьесапехьа къоастабаь хинна мохк. Пакистана хьалхашка лаьттача цу халонех пайда кийцар ВIашагIкхийттача Штаташа. Пакистана доал деча гIозарашта шоай американски «новкъостал» кач а делла, Штаташа империалистически агрессивни блокашта юкъе дакъа лоацача, хIалакхургболча кхерамерча новкъа баьккхар из мохк.

Пакистана долларашца новкъостала деш, Вашингтона лочкъцанзар ше из фу лаьрхIа ду. 1953 шера аьхки пачхьалкхон секретара Даллеса аьлар: «Пакистана халкъо а цун хьалхле лелаераша а шоай ды бахьан долаши денал долаш хиларахи мехках йизза йола крепость яьй. Из крепость чIоагIъе мегаргйолаш я». ХIаьта 1954 шера 2 январе «Нью-Йорк таймс» яхача газето иэдора: «Низболча тешамерча доттагIчо Пакистана а шоллагIча доттагIчо Турцес а тIема меттаца аьлча якоре (американски якоре — М. Ш.) тесса лоаттаергъя ерригa Юкъера Малхбоале.

1954 шера Пакистан СЕАТО-н тIема блока юкъеяхар, хIаьта 1955 шера Багдадски агрессивни блоках дIа а кхийттар из. Цу тIема группировкашта пакистански правительство юкъе а эза, американски империалисташа мехка милитаризаци яра беза мухь гибеллар Пакистана.

Цул тIехьагIарча шерашка Пакистана тIема расходаш цегIаяьхкай. Официальни йолча цифрашка хьежача, 1958—1959-ча финансови шера 56 процент я уж, хIаьта боккъалдар аьлча мехка доходех диъ дакъах кхо дакъа лоац цар. Нагахьа санна лаьрхIача, американски «новкъостало» Пакистана пачхьалкхон доходех 40 процент лоаце, цу мехко тIема гIулакхашка деррига американски «новкъостал» дIадахийта ца Iеш, лоархIам болла дакъа ший рузкъах а дIадохийт. Духхьал СЕАТО хьахиннача шин шера чухь пакистански арми шоззанел а дукхагIа хиннай. Мехка чухь чехкдаь доахкаш латт тIема эша наькъаш, фордарча а фордацарча а тIема базаш, управляеми снарядаш урагIаахийта эша площадкаш.

1958 шера 14 апреле кепатеха араьккхар советски - пакистански гIулакхех йола Советски правительствон заявлени. Нагахьа санна Пакистана ший лаьтта СССР-аи кхыча машар безача пачхьалкхенаштеи духьал йола тIема базаш йоахкийте, хала хIама цо шийна дIаоттадеш хиларах уйла е пакистански правительство дикача дегаца тIехьехаш кхайкар вай правительство. Пакистана хьалхле лелаераш Советски правительствос тIахьийхар машарца дахара наькъаца шинна а пачхьалкхенна юкъера гIулакхаш дегIацоаладе. Цхьабакъда Пакистана доал деча гIозараша ладувгIанзар цу хьакъехьарча къамаьлага. США-с тIема еча кийчонашта юкъе дакъа лоацаш йола шоай политика дIахо а йихьар цар.

ТIема агрессивни блокашта юкъе дакъа лоацаш хиларси США-царча тIема союзои доазув уттаду Пакистана арахьара политика шин лоIамегIа хиларна. Из бакъду дукхача бокхийча пакистански деятелаша а печата органаша а. Масала, Малхбоален Пакистана правительствона хьалха керте лаьттача Атаур Рахманз белгалдаьд, США-царча союзо «Пакистана чурча гIулакхашта доазув а доацаш малхбузера пачхьалкхенаш юкъе гIерта бокъо лу», яхаш. ХIаьта «Карачи коммерс» яхача пакистански дика лоархIача журнало яздаьд, американски «новкъостало» Пакистан американски колонен хьал тIа яьккхай», яхаш.

Мел лахбаьб американски «новкъостало» Пакистана боахам? Цу хаттара жоп луш дола цхьадола бакъдераш ераш да.

Феодализмах юхецисаьча дукхача воча хIамаша кIалбита Пакистана юрта боахам хIанз мехка баха нах кхачанца Iалашбе низ болаш бац. 1947 шера денз 1956 шу даллалца Пакистана арахьара сийца 2422 эзар тонн ялат чуда дезаш хилар. 1957 шера арахьара цо ийцар 1136080 тонн ялат. ХIаьта Инди шин даькъа екъача хана Индийски ах острован ялат дикагIа хула районаш Пакистана кхаьчар.

Пакистан хьалха а санна йоккхийча капиталистически пачхьалкхенашта аграрни бедал лоаттаеш моттиг йолаш юс. Мехка чухь шоаш хьаеш машинаш яц, металлурги духьал аьшка металлолом юхалоаладарах латт. Мехка ший металлурги хиларна духьале еш я кхыча мехкий монополеш, эггара хьалха американски яраш а йолаш.

Пакистански халкъа хьал дунен тIа эггара вогIа дарех да. Моцал мехка чухь массаза а йолаш я. Массадола тайпа лазараш да. Мехка баха нах 30 процент хорш йоагIаш ба. Холерана кIиганш далареи унгаша итташ эзараш нах боабир дIадахача шера баьсти. Эзар сагах 33 саг ла. Ерраш Англе довчул 8 дукхагIа дов, сага юккъерча вахара ха 27 шу мара дац. Юккъера лаьрхIача пхийталагIа саг мара вац цеша а язде а хоьш.

Пакистан экономически а политически а США-на кара хилар къаьстта гучадьлар 1958 шера. Хоеш ма дий, цу хана США-н экономике чIоагIа кризисаш хилар, американски монополеш шоай махулла США-е гIерйоалаш латтача кризиса хало шоашта карадолча мехкашта качйолла гIерташ яр. Пакистанера бедал ийъелга а цунах лу мах а лоархIам боллаш лохбелар. Цу гIулакхо Пакистана тIадоагIа ахча а, кхыча мехкашкара ийъю промышленни хIамаш а, полуфабрикаташ а кIезигъялийтай. Мехка дукха йола предприятеш бе йиш йолчох ах мара бе болх боацаш хилар. Цунах хетта бе болх боаца нах дукхагIа а хилар.

Пакистане экономически халонаш оттареи дуккхача наьха вахара хьал талхареи новкъостал дир доал деш долча гIозараша лелаеча американцашна маяххара йолча политикана нах раьза ца хилар айде. Болхлойи ахархойи къовсам а гIоагагIа болабелар. Iаьдалю къиза таIазараш дешехьа а, дуккхача горсашка йоккхий забостовкаш йир. Малхбоалерча Пакистанера нефтяникаши Малхбузерча Пакистена газовой предприятей болхлойи тIехьагIа шоаех дIа а кхеташ, 1958 шера Карачерча доазол дехьарча мехкдаьттан компанеи массехк эзар болхлочо яь хинна забастовка официальни прессо яхачох Пакистана историен чухь хиннача эггара йоаккхагIа ярех цаI яр. Малхбузерча Пакистане сентябрь бетта 30 эзар гаргга къахьегамхо забастовка еш хилар.

Цу хана чухь Пакистанерча демократически общественносто кхы а чIоагIагIа дIадийхар мехко шоай лоIамегIа йола арахьара политика дIахьолга, ерригача пачхьалкхенашца дикача гIулакхий бувзамаш дегIадоаладелга, мохк агрессивни блокашта юкъера боаккхилга. Кхыметтел правительствона гаргагIа латтача наха а харцъю цо лелаеш йола политика. Пакистана хьалха хиннача премьер-министра И. И. Чундригара 1958 шера 4 сентябре Национальни собранен сессе ше къамаьл деш, мехка арахьара политика хувца цунга хьажа тIаьхьийхар. 9 сентябре «Доон» яхача газета араьккхар ший редакционни статья. «Фу пайда боал СЕАТО-х?» аьнна керте а яздаь. ТIема блока юкъе дакъа лацарах Пакистана боалача пайдах шеко йолаш дувцар цо.

Мехка чухь экономическии политическии кризис сихъяларо империалисташта духьалара болам лаккхбаьб. Американски доала кIалхара мохк мукъабаккха лоаттабеча къовсама юкъе баьхкаб дуккхача бахача наьха викалаш. Пакистан ший лоIамах хилари ший арахьара политика цо нейтралитет йолаш лелаярай тIехьа къовсам лоаттабу политически партеш тIа-тIа а дукхагIа лоархIаш я. 1958 шера гурахьа американски газетий корреспонденташ кхеда а кхераш, хоам бора Пакистане «Малхбузенна духьалара уйлаш» айъяларах. Империалисташеи царга ладувгIаш болча Пакистана доал дерашеи кхетадора шоай чIоагIало йохаш латтанш хилар. Иштта хьал эттача цхьаболча гIозараша соцам бир парламент дIа а яьккха, Пакистане гуччахьара диктатура оттае.

1958 шера 7 октябре мехка аргIанна йола правительственни кризис хилар.

Президента Искандер Мирзас мехка чухь тIема хьал оттарахи тIема низий главнокомандующи вола инарал Айюб-хан граждански администрацен керте оттавеши дола приказ арадаьккхар. 25 октябре Айюб-хан кердача пакистански правительствона керте эттар, оборонан министра а Кашмира тIулакхий министра а гIулакхаш цунга дIа а луш. 27 октябре Искандер Мирза ше дIаваьлча, Пакистана президенталла Айюб-хан эттар.

Пакистане тIема диктатура оттаеш цIенхашта йола духьале хиланзар мехка чухь, хIана аьлча цул хьалхагIа хиннача Iаьдало бахача нахага хьахьоккхалар шийла из диктатура вогIа хила йиш йоацаш хилар. ШоллагIча оагIорахьара, Айюб-хан керте а латташ болча кердача пакистански политически а экономически а халача хьалах мохк кIалхара баккха уйла йолаш шоаш хилар. Цхьабакъда шоаш аьннар кхоачащанзар цар.

Пакистана арахьарча политикан хIама хувцадаланзар. Кхы а чIоагIа ший къаманна духьала а империалисташа яхачоа тIехьа йолаш а хинна дIаэттар из. Из иштта хиларах чIоагIа тешал ду Пакистано США-ца шин оагIорахьара тIема соглашени оттаяро Советски Союза дикача дагара йолаш дуккхаса хоамаш дацолашехьа а, Пакистанерча Iаьдало ший мехка машар безача пачхьалкхенашта духьал тIема авантюраш кийчъеча США-н агрессивни тIема гIозарашта новкъостал де оттабаьб. Пакистан американцашна тIема базаш ехка моттиг а хинна дIаэттай, царца ракетни яраш а йолаш. Юкъарло йоацаш американски специалисташа хьалхле а лелаш, яьхка уж базаш хьаштдолча хана кхыча пачхьалкхенашта СССР-а а Пакистала лоалаха ухкача машар безача пачхьалкхенашта а духьал ерзае йиш йолаш я.

Кердача Iаьдала чурча политико демократически низашта ше духьал хилар дIадовзийтад. Пакистана пачхьалкхено ший лоIамегIа йола арахьара политика лелаяра тIехьа чIоагIагIа къовсам лоаттабу нах набахта бехкаб. 15 декабре Iаьдало лаьцар цIи хезза вола прогрессивни писатель — Машара Дерригдунен Совета член Фаиз Ахьмад Фаиз. Болхлой класса духьал бу низ лаккхлуш латт.

Пакистане хиннача цу доккхийча хIамаша къаьгга тешал ду империалистически пачхьалкхенашца тIема а кхыдола а гIулакхаш леладу мохк мел халача хьал тIа отт. Цхьабакъда пакистански халкъа безам бац шоай мехка доал деча гIозараша лелаю халкъа духьалара политика ла, цунна хьашт дац цу политиках тIехьа тIа хургйола халонаш. Цу политико шоай мохк хIалак беш хиларах тIа-тIа дукхагIа теша а тешаш, Пакистане дуккха бола наха прогрессивни низаши шоай мехкара кхыча пачхьалкхений доал дIадаккха, тIема блокашта юкъе дакъа лоацачара из мукъабаккха, ерригача пачхьалкхенашца дика гIулакхаш леладе къовсам лоаттабеш да.

В. МОСКАЛЕНКО,
П. ШАСТИТКО.

ХРОНИКА

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо Нохч-ГIалгIай АССР пачхьалкхен плансви комиссе председателла хьожаваьв нов. Е. В. Брыксин.

НГIАССР Лакхехьарча Совета Президиума Нохч-ГIалгIай АССР пачхьалкхен планови комиссе председателара мукъавалийтав нов. А. Р. Бузуртанов.

Редактор М. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккха зал — **«У тихой пристани»**.

Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8.

«Евгений Онегин».

Долалу сайрийна 10 сахьат даьлча.

ЗIамига зал № 1 — **«Евгений Онегин»**.

Долалу 8.30, 10.40, 12.50, 3, 5.10, 7.20, 9.30.

ЗIамига зал № 2 — Берий сеансаш — **«Новое похождение Кота в сапогах»**.

Долалу 9, 11.

«Сашко» — Долалу 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — Мунтипликационни фильмаш.

Долалу 9.15, 11.15.

«Операция Тевтонский меч» и **«Два выигрыша»**.

Долалу 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

«Родина» яхача кинотеатре

«Человек с планеты «Земля».

Долалу 6.10, 10.

«Кочубей» — Долалу сайрийна 8.05 сахьат даьлча.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23. ТЕЛЕФОНАШ: Редактора — 2-41-23, редактора зам. — 2-07-01, бехктокхама секретара — 2-25-72, коррекрторске — 2-30-91, пар тийни вахареи экономикани отделий 2-25-72.

СФ01044

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, НГIАССР г. Грозный, Революцен проспект, 30/3.

Заказ № 1748